

# ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 253 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 17. SRPNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

## Iz zemlje i svijeta

GRČKI KRALJ PAVLE I KRALJICA FREDERIKA doputovali su na Brione u privatnu posjetu predsjedniku Republike Titu.

ZAVRŠEN JE RAD SAVEZNE NARODNE SKUPŠTINE. Usvojeni su Zakoni o vinu, organizaciji naučnog rada, autorskom pravu i izmjene Zakona o ratnim vojnim invalidima.

POD PREDSJEDNIŠTVOM SVE-TOZARA VUKMANOVIĆA održana je sjednica Saveznog izvršnog vijeća na kojoj je prihvaćeno više propisa iz oblasti privrede i prosvjete.

U BEOGRADU SU ZAVRŠENI jugoslavensko - mađarski privredni razgovori.

POTPREDSJEDNIK SAVEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA Kardelj i Penković, predsjednik Narodne skupštine Srbije Veselinov i državni potsekretar za poslove narodne obrane Kreačić otputovali su na odmor u SSRN.

U BEOGRAD JE DOPUTOVAO u posjet Jugoslaviji sirijski ministar inozemnih poslova Salah Bitar.

U BEOGRAD JE DOPUTOVAO KAO GOST Instituta za međunarodnu politiku i privredu bivši predsjednik vlade Indonezije Ali Sastroamidjojo.

HRONOLOGIJA DOGAĐAJA U SOVJETSKOM SAVEZU ODRŽANI su skupovi partijskih aktivista, na kojima su govorili najviši partijski rukovodioci — među njima Hrušov, Vorošilov, Bulganjin, Mikojan, Zukov i drugi — o aktivnosti grupe Maljenkov-Kaganovič-Molotov.

U MOSKVI JE SAOPĆENO da su Mihail Pervuhin i Maksim Saburov razriješeni dužnosti potpredsjednika sovjetske vlade.

PRVI SEKRETAR CK KPSS HRUŠČOV primio je jugoslavenskog ambasadora Veljka Mićunovića.

U LENJINGRADU JE ODRŽANA SVEČANOST povodom 250-godišnjeg jubileja grada.

ARGENTINA JE PREKINULA DIPLOMATSKO ODNOSI sa Venezuelom optužujući ovu zemlju zbog djelatnosti bivšeg argentinskog predsjednika Ferona.

U MOSKVI JE OBJAVLJENA NOTA SOVJETSKOG SAVEZA Zapadnoj Njemačkoj u kojoj sovjetska vlada predlaže otvaranje razgovora o poboljšanju i razvoju odnosa između dvije zemlje.

HRUŠČOV I BULGANJIN DOPUTOVALI su na čelu sovjetske vladine i partijske delegacije u zračnu posjetu Čehoslovačkoj.

VLADA ZAPADNE NJEMAČKE donijela je odluku da pristane na razgovore sa Sovjetskim Savezom oko proširenja trgovinske razmjene.

DVADESET VODEĆIH NAUČNIKA iz SAD, Sovjetskog Saveza, Velike Britanije i sedam drugih zemalja objavili su saopćenje u kome traže zabranu eksperimenata nuklearnim oružjem.

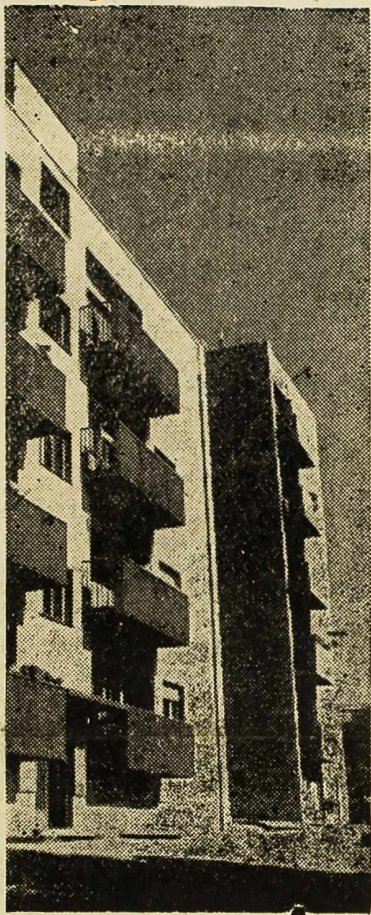
GENERALNI SEKRETAR UJEDINJENIH NACIJA Hamarseld održao je govor u Ženevi i zaočio se za veću pomoć razvoja zemalja Afrike i Srednjeg Istoka.

POLJSKI SEJM POČEO JE RAZMATRANJE novog petogodišnjeg plana Poljske.

## Sjednica NO općine Šibenik

# Pomoć socijalno nezbrinutim

### Gradit će se jeftine stambene zgrade u Crnici



CIGLANA PROŠIRUJE KAPACITET

Ciglana u Strmici dobila je kredit od 1,376.000 dinara. Veći dio ovog kredita upotrebit će se za proširenje postojeće sušare, a jedan dio za nabavku presa. Postojeći kapacitet poduzeća ne može podmiriti sadašnju potražnju. Ovim investicijama umnogome će se povećati proizvodnja, ali uvijek još ne u dovoljnoj mjeri. (M.M.)

#### DOMAĆINSKI TEČAJ

Ovih dana je u Strmici otpočeo radom domaćinski tečaj krojenja i kuhanja. Ženska omladina pokazuje velik interes za ovaj tečaj za koji se prijavilo 30 omladinki. Sličan tečaj održan je prije tri godine, a postigao je veoma zadovoljavajuće rezultate. (M.M.)

# Više brige o članarini

U aprilu ove godine održan je u Splitu sastanak o uvadanju markica za plaćanje članarine u svim organizacijama Socijalističkog saveza. Ova mjera Glavnog odbora je bez sumnje pozitivna i treba je kao takvu pozdraviti. Ona ima za cilj ne samo ubiranje članarine (mada je to primarno), već je i organizaciono-političkog karaktera.

Dok se članarina dosad sakupljala više manje kampanjski, a negdje i nikako, postavilo se odmah pitanje: da li su oni koji ne plaćaju članarinu članovi SSRN? Po statutu ne bi mogli biti. Radi ovakvog nemara od strane pojedinih rukovodstava (naročito na selu), danas imamo van organizacije velik broj drugova, pa će trebati poduzeti izvjesne političke akcije za saniranje tog stanja.

Uvadanjem markica, mišljenja smo, da će se to stanje u mnogome popraviti. S tim u vezi bit će više svedenosti, jer će se u buduću po svim pravilima, kod sakupljanja članarine, davati članovima SSRN protuvrijednost u markicama. Treba težiti tome, da se

Na posebnim sjednicama Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača Narodnog odbora općine Šibenik, koje su održane 10. o. mj. doneseno je više odluka i rješenja. Tako je donesena odluka o dodjeljivanju stalne i jednokratne pomoći socijalno nezbrinutim licima. Ta odluka razlikuje se od dosadašnje u toliko, što je dosad kao uslov za sticanje prava na socijalnu pomoć bilo predviđeno da porez iz poljoprivrede po članu domaćinstva ne smije preći 100 odnosno 300 dinara. Nova odluka predviđa da za najveću stavku pomoći maksimalni porez od poljoprivrede po članu domaćinstva iznosi 300, a za najnižu stavku 600 dinara. Nadalje je donesena odluka o pravu siromašnih osoba na oslobođenja u cijelosti ili djelomično od plaćanja bolničkih i polikliničkih troškova. Po toj odluci predviđa se potpuno oslobođenje uz maksimalni porez od 250 dinara po članu domaćinstva, a za djelomično 800 dinara. Novom odlukom o dodjeli pomoći djeci palih boraca NOR-a i žrtava fašističkog terora povisuje se minimalna pomoć za onu djecu koja pohađaju osmogodišnju školu od 1.000 na 1.500 dinara, a za studente viših škola i fakulteta od 4.000 na 6.000 dinara. Donesena je također odluka o osnivanju fonda za dječju zaštitu.

Na sjednicama je također doneseno nekoliko rješenja o eksproprijaciji zemljišta privatnog vlasništva u predjelima Dnjač, Fažine, Crnica, Mažurica i Križ. Na tim eksproprijiranim zemljištima podići će se jedna trafostanica, zatim ranžirna stanica, skladište voća i povrća, a u Crnici se predviđa gradnja jeftinih stambenih zgrada.

Doneseno je i nekoliko rješenja o dodjeljivanju kredita nekim vrijednim organizacijama, i to U-gostiteljskom poduzeću »Narodni restoran«, trgovačkom poduzeću »Voće«, Tvornici »Jadranka«, kao i

Jugoslavenskoj slobodnoj plovidbi, kojoj je dodijeljen iznos od Din 10.000.000 iz sredstava općinskog investicionog fonda.

Na zajedničkoj sjednici obaju vijeća doneseno je rješenje o razrješenju dužnosti članova upravnog odbora Doma narodnog zdravlja i imenovanju novih, kao i rješenje o razrješenju dužnosti predsjednika Savjeta za komunalne poslove i Savjeta za urbanizam, te imenovanju novih.

Ovogodišnja proslava Dana ustanka naroda Hrvatske — 27. jula — imat će jedno specifično obilježje: u sklopu te proslave dolazi i 20-godišnjica Komunističke partije Hrvatske.

Drugog augusta ove godine naradit će se puna dva decenija otkako je u Plješivčkoj šumi, negdje iza srednjevjekovnih ruševina starog grada Samobora osnovana

#### PODRUČJE MODRAVE UGROŽENO OD SKAKAVACA

Rojevi skakavaca, koji su zahvatili prostor od 7 kvadratnih kilometara, nanijeli su velike štete smokvama na području Modrave u općini Tijesno. Neka stabla smokava potpuno su uništena. Izvjesna šteta pričinjena je povrću oko Tijesnoga. Da bi se spriječilo daljnje širenje skakavaca, krajem prošlog tjedna započela je akcija na njihovom uništavanju, koja se provodi polijevanjem smjese kukuruzovog brašna i bentoksa.

#### ŽETVA JE U TOKU

U Kosovu i Petrovu Polju otpočela je žetva pšenice i ječma. Urod je osrednji. Kosidba je pri kraju. Urod voća i povrća — prošećan. Vinogradi su jako oštećeni proljetnim mrazovima. (D.Č.)

# PRIPREME ZA KONGRES

## Izjava člana CK SKH Soke Krajačić

U okviru priprema za VII. kongres Saveza komunista Jugoslavije, u Hrvatskoj su ovih dana počele konferencije osnovnih organizacija Saveza komunista. U razgovoru s urednikom NIS-a, član Centralnog komiteta SK Hrvatske Soka Krajačić ukazala je na ona pitanja, kojima na konferencijama treba obratiti naročitu pažnju.

Prema njenim riječima, na konferencijama treba u prvom redu analizirati razvitak, koji su organizacije Saveza komunista postigle od VI. kongresa na ovamo i obratiti potrebnu pažnju zadacima koji predstoje. U osnovi ovih zadataka — dodala je drugarica Krajačić — nalazi se dalje razvijanje našeg demokratskog mehanizma, jačanje inicijative neposrednih proizvođača i dalja ideološka i organizaciona izgradnja Saveza komunista. Ovim zadacima osobito pažnju trebaju obratiti općinski komiteti, s obzirom da u Hrvatskoj ima stanoviti broj sela bez osnovnih organizacija Saveza komunista. Prema riječima Soke Krajačić, na tom području neka općinska rukovodstva postigla su u ovoj godini lijepe rezultate. Tako je, na primjer, u selima kotara Sisak u prva tri mjeseca 1957. formirano 57 novih osnovnih organizacija.

Soka Krajačić je dalje naglasila, da se pred organizacijama Saveza komunista nalaze i značajni organizacioni poslovi. Na redovnim općinskim konferencijama birat će se nova općinska rukovodstva Saveza komunista i delegati za redovne kotarske konferencije, a na predkongresnim izbornim konferencijama birat će se delegati za kongres. U općinama koje broje manje od 200 članova SK, delegati za redovnu

konferenciju ne će se posebno birati, već će u tom slučaju imati pravo da sudjeluju na ovom sastanku. Izbor delegata za predkongresnu općinsku konferenciju izvršit će se prema ključu koji je odredio CK SK Hrvatske, što znači, da će na ovim sastancima učestvovati preko 17.000 delegata ili u prosjeku svaki sedmi član Saveza komunista. Na svakih 400 članova SK na ovim će konferencijama biti izabran po jedan delegat za kongres. Međutim, organizacije na području općine koje broje manje od 300 članova SK ne će održati svoju izbornu konferenciju, već će se organizacijama u susjednim općinama formirati jednu zajedničku predkongresnu općinsku konferenciju.

Predkongresne konferencije održat će se i u onih 16 tvornica u Hrvatskoj, koje imaju iznad 300 članova Saveza komunista. U takvim kolektivima izbor delegata za kongres vršit će se neposredno.

Budući da će uspjeh izbornih konferencija mnogo zavistiti od toga, kako su pripremljene, drugarica Soka Krajačić je istakla, da je potrebno da te pripreme budu što bolje izvršene. Prije svega treba predvidjeti najpogodnije vrijeme za njihovo održavanje, da članovi i javnost budu na vrijeme obaviješteni, ne samo o vremenu i mjestu održavanja, dnevnom radu, nego i o osnovnim pitanjima o kojima će konferencija raspravljati. U tom smislu važno je isto tako da budu osigurane i dovoljno velike prostorije, da se one urede i pripreme za rad. To će konferencije učiniti u izvjesnoj mjeri svečanim, što je u skladu s njihovim značenjem.

A. Horvat

## Uoči Dana ustanka naroda Hrvatske

# Proslava 20-godišnjice Komunističke partije Hrvatske

Komunistička partija Hrvatske. Te noći 1937. godine, uz svijetlo baterijske svjetiljke, čitan je proglas o osnivanju Partije, raspravljalo se o političkim izvještajima sa terena i pisanju radničke štampe, o štetnosti frakcionizma i učvršćivanju partijskih organizacija, o odnosu prema omladini i o svim ostalim aktualnim političko - društvenim problemima onog vremena. Pored druga Tita, tom sastanku — koji je ustvari bio osnivački kongres KPH — prisustvovali su Josip Kraš, Anka Butorac, Andrija Zaja, Pajo Gregorić, Vlado Janjić, Rudi Šimić i drugi istaknuti partijski radnici.

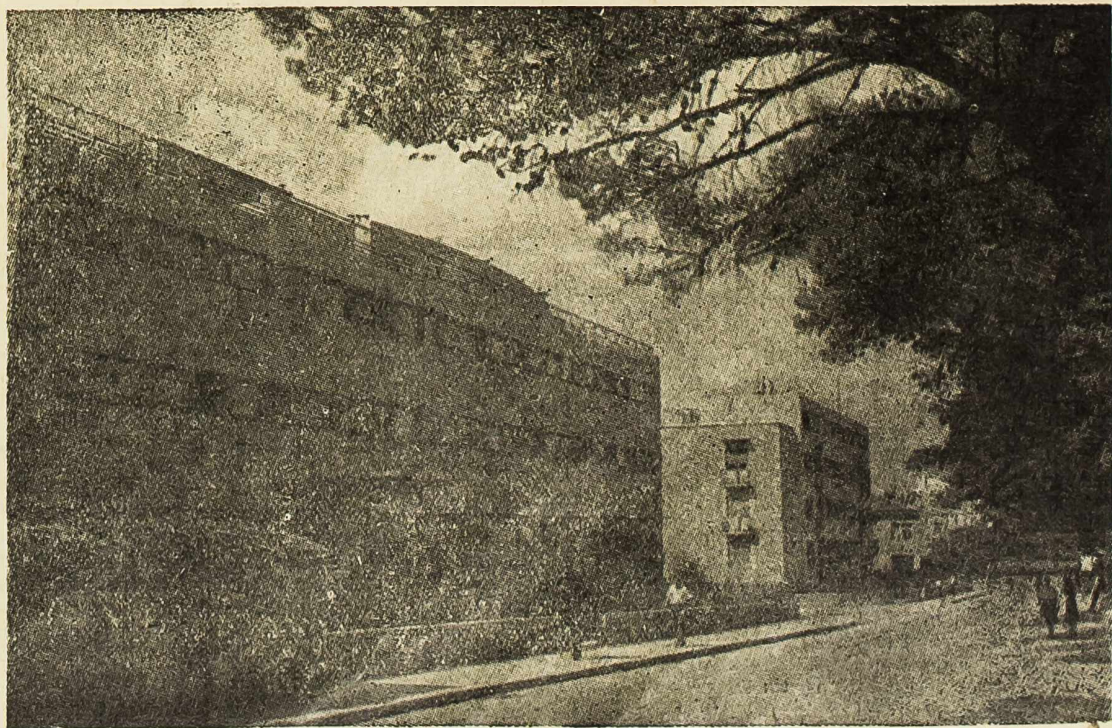
Proslava ovog historijskog jubileja imat će za cilj, da prikaže borbeno aktivnost KP Hrvatske, kao sastavnog dijela KP Jugoslavije, na političkom, ekonomskom, socijalnom i kulturnom polju prije rata, zatim u Narodnoj revoluciji i poslijeratnoj izgradnji socijalističkog društva. Predviđeno je, da se o svemu tome održe brojna predavanja u partijskim organizacijama i aktivima, omladinskim organizacijama i većim radnim kolektivima u Hrvatskoj. Pritom će se prikazati historijski razvoj partijskih organizacija u tim gradovima i evocirati uloga komunista iz tih mjesta u raznim predratnim akcijama radničke klase, štrajkovima, sabotazama i organiziranju Narodnog ustanka u dotičnom kra-

ju. Cjelokupna štampa u Hrvatskoj priprema se da tih dana donese mnoge napise o uspješnom rješavanju raznih društvenih problema Komunističke partije Hrvatske, kao i članke, u kojima će se evocirati zasluge i likovi cijele plejade narodnih heroja, koji su dali živote za pobjedu komunističkih ideala.

Osim toga, kako ističu u Arhivu za historiju radničkog pokreta u Zagrebu, vrše se pripreme za obilježavanje historijskih mjesta u Hrvatskoj, koja su neposredno vezana za predratni i ratni period Partije. No, u tom pogledu postoji još uvijek jedan problem: gdje se zapravo nalazi točna lokacija onog mjesta u Plješivčkoj šumi, na kojem se održao osnivački kongres Komunističke partije Hrvatske? Da bi se točno utvrdilo to mjesto i obilježilo spomen-pločom, Arhiv za historiju radničkog pokreta zamolio je neke od preživjelih učesnika osnivačkog kongresa, da pomognu na tom poslu, pa se može očekivati da će to mjesto iza starog samoborskog grada biti uskoro točno utvrđeno.

Na dan 2. augusta u Zagrebu će se održati svečana sjednica CK SK Hrvatske, a na Centralnoj akademiji u Radničkom domu, govorit će drug Pajo Gregorić, jedan od učesnika osnivačkog kongresa Komunističke partije Hrvatske.

K.K.





## Aktuelna tema

## NOVI ZAKON O VINU

Inž. Vojislav Jelenković, savezni narodni poslanik i član Odbora za privredu odazvao se molbi »Servisa za lokalnu štampu« da iznese novine o novom Zakonu o vinu. U razgovoru sa našim saradnikom on je rekao:

Potreba za donošenjem zakonskih propisa, koji bi regulirali proizvodnju i promet vina, dosad je isticala na raznim mjestima i široj javnosti. Jugoslavija, pa i red zemalja koje imaju vrlo dobre klimatske uslove za proizvodnju svih vrsta kvalitetnog grožđa, pa prema tome i kvalitetnih vina i drugih preradevina od grožđa. Međutim, ti uslovi nisu ni izbliza iskorišćeni u dovoljnoj mjeri. Mi imamo 280.000 hektara pod vinogradima, što iznosi 2 odsto od ukupnih poljoprivrednih površina, tako da po površinama dolazimo na deseto a po proizvodnji grožđa na trinaesto mjesto. Međutim, po uslovima za proizvodnju Jugoslavija bi mogla i u jednom i u drugom pogledu da zauzme mnogo zavidnije mjesto.

Naša vina ni u zemlji ni na stranom tržištu ne uživaju onaj glas koga bi mogli imati po klimatskim uslovima proizvodnje. Uzrok tome leži, pored ostalog, zbog gajenja nekvalitetnih sorti vinove loze i u povećanom učešću direktno rodnih hibrida u proizvodnji vina; zatim u slaboj preradi, u nekontroliranoj proizvodnji takozvanih malih vina, u falsificiranju vina, u puštanju u

vina prikrivanje bolesnih vina, mješanje zdravih i bolesnih i mješanje vina od plemenite loze sa proizvodima od direktno rodnih hibrida itd.

Ali, u Zakonu je prihvaćeno gledište da se mogu proizvoditi i puštati u promet ostala alkoholna pića, s tim što će Savezno izvršno vijeće svojim propisima utvrditi da takva pića ne mogu u svome nazivu sadržati riječ »vino«. S ovakvom formulacijom prirodna vina su još više zaštićena, jer su, time još naglašene one odredbe koje govore o tome šta je vino i kako se vino može prodavati.

Drugo pitanje, koje je bilo predmet posebne pažnje u toku pripreme novog Zakona, jeste pitanje prometa grožđa, kljuka i vina od direktno rodnih hibrida. Usvojeno je gledište da se zabrani puštanje u promet proizvoda od direktno rodnih hibrida za ljudsku upotrebu. Drugim riječima, ovi se proizvodi mogu trošiti samo za lične potrebe samih proizvođača ili se mogu puštati u promet samo za preradu u alkohol namijenjen potrebama industrije.

Pored odredaba koje izričito kažu šta je dozvoljeno a šta nije dozvoljeno u vinarstvu, Zakon o vinu sadrži i takve odredbe kojima se zabranjuje ili ograničavaju radnje i postupci koji uslovljavaju vršenje raznih nepravilnih i nedozvoljenih radnji u vinarstvu. Tako je precizirano da se prerada grožđa povjerava prije svega proizvođačima i organizacijama koje imaju za to tehničke uslove i potrebne stručnjake. Isto tako Zakon zabranjuje upotrebu šećera u vinarstvu, osim kod spravljanja specijalnih vina.

Predviđene su i druge preventivne mjere: zabrana držanja materije čija je upotreba zabranjena u vinarstvu privrednim organizacijama koje se bave preradom vina, a nemaju dozvolu za proizvodnju specijalnih vina, zabranu davanja pismenih ili usmenih uputstava za obavljanje nedopustivih radnji u vinarstvu, zabranu ugostiteljskim radnjama da drže pokvarena vina, zabranu držanja kominjaka u količinama većim od potrebnih za domaću potrošnju i t. d.

Najzad, zakonski prijedlog predviđa rok od tri mjeseca za sablažavanje poslovanja u vezi sa proizvodnjom i prometom vina novim zakonskim propisima i određuje im 31. decembra ove godine kao rok do kojeg se ne će primjenjivati odredbe novog zakona na vina koja su proizvedena prije njegovog stupanja na snagu. Ovi rokovi predstavljaju realno vrijeme za koje svi proizvođači i trgovci vina mogu da se pripreme za prijelaz na nov režim u vinarstvu. Također će biti i znatno poostrežena kontrola koju će vršiti vinarske inspekcije. (S. S.)

## Grom udario u staju

Za nedavnog nevremena, koje je vladalo u zapadnom dijelu kotara, grom je udario u staju Mije Štrpca u Kistanjama. Od udara groma nastao je požar, koji je potpuno uništio staju i 1600 kg sijena i djeteline. Pričinjena šteta cijeni se na oko 80.000 dinara.



## Drniška kronika

SEST NOVIH STANOVA

Rudnici mrkog ugljena Siverić počeli su u Siveriću jednu stambenu zgradu sa kapacitetom od šest stanova, od kojih će četiri biti dvosobna, a dva jednosobna. Radovi su u toku. (D. Č.)

## NEISKORIŠTENE MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ PČELARSTVA

Pčelarstvo je vrlo unosan posao, jer iziskuje malo truda, a koristi donosi velike. Iako u Kosovu, Petrovu Polju i Promni postoje velike mogućnosti za razvoj pčelarstva, ono je ipak neznatno razvijeno. Uvjeti za taj razvoj su izvanredni, naročito u selima na rubu Petrova i Kosova polja, te brdskim selima Promine i Svilaje, gdje raste kadulja i drugo medonosno bilje.

Da bi se seljaci u ovim krajevima jače počeli zanimati za pčelarstvo i da bi ono uhvatilo čvrst korijen, trebalo bi da se u ovim selima osnuju pčelarske zadruge, koje bi mogle mnogo pridonijeti povećanju broja uzajamnih pčelarskih društava i iskorištavanju površina sa medonosnim rastinjem. (D. Č.)

## Rad Kotarskog odbora SSRN

## Plenum 5. kolovoza

Na sjednici predsjedništva Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koja je održana 12. o. m. j., razmatrano je pitanje članarine i pripreme za prošireni plenum, na kojem će se raspravljati o petogodišnjem planu razvitka poljoprivrede na kotaru.

Članarina u organizacijama Socijalističkog saveza povišena je i to od 5 na 10 dinara, pa je odlučeno da se ona ubire u svim organizacijama od 1. o. m. j. Na sjednici je osnovana komisija, koja će voditi evidenciju o sakupljanju članarine po svim općinama, kao i o trošenju prikupljenih sredstava. Do kraja

ovog mjeseca održat će se sastanci sa svim predsjednicima organizacija SSRN i sekretarima osnovnih organizacija SK, na kojima će se diskutirati o problemima članarine i drugim organizacionim pitanjima u Socijalističkom savezu.

U nastavku sjednice bilo je govora o pripremama za prošireni plenum Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, pa je odlučeno da se on održi 5. augusta. Tom prilikom će se raspravljati o perspektivnom razvoju poljoprivrede na kotaru kroz pet godina.

## Zaboravljeni grobovi palih boraca

U Tepljuhu, na jednoj njivi u blizini groblja nalaze se grobovi dvojice palih partizana — žrtava četničkog terora. Kako pričaju stariji seljaci dotična dvojica partizana bila su uhvaćena od čet-

nika i mučena. Kažu, da su se držali junački. Prema pričanju jedan je iz Primorja, a drugi iz okolice Vrlike. Njihovi grobovi leže i danas neobijuženi. O njima nitko ne vodi računa.

Trebalo bi da se kosti dvojice poginulih partizana prenesu u groblje na trošak Općinskog odbora saveza boraca. (D. Č.)

## PRIREDBA OMLADINE BIOČICA

U nedjelju je dramska sekcija omladine Biočića izvela u Domu kulture komad Radovana Mikića »U njihovo zdravlje«. Priredba je usprkos raznim teškoćama uspješna. Istakli su se Đuro Grubač u ulozi Šime i Mile Njegić u ulozi gazda Marka. (D. Č.)

## LJETOVANJE DJECE

Sa drniškog područja krenulo je ovih dana na ljetovanje oko 50 djece. U organizaciji Zavoda za socijalno osiguranje na ljetovanje će biti upućeno 21 dijete, dok će društvo »Naša djeca« uputiti 30 djece.

## SIN IVANA MEŠTROVIĆA POSJETIO DRNIŠ I OTAVICE

U Drnišu je nedavno boravio sin kipara Ivana Meštrovića dr. Mate Meštrović, prof. historije na njujorškom sveučilištu. On je sa surporom posjetio Narodni odbor općine, gdje se je u razgovoru s predstavnicima vlasti, političkog i društvenog života tog kraja upoznao sa životom, razvitkom i izgradnjom Drniša. Njega su zadivile prirodne ljepote drniškog kraja, a naročito Visovac i Roški slap. Prilikom boravka u Drnišu posti su razgledali radove na postavljanju Meštrovićevog djela »Vrelo života«, dvoranu »Partizana« i mjesto gdje će biti postavljeno drugo djelo velikog kipara »Oračić«, koje je on darovao Drnišu, a potom su posjetili Otavice, rodno mjesto Ivana Meštrovića.

## SIROMAŠNA KNJIZNICA

U Siveriću postoji čitaonica i knjižnica. Dok je čitaonica veoma dobro snabdjevena dnevnim štampom i tjednicima, te radioaparatom i šah-garniturama, čitlje je knjižnica dosta siromašna. Knjižnica posjeduje svega oko 120 knjiga. Bilo bi poželjno da organizacija SSRN uz eventualnu pomoć Rudnika mrkog ugljena opskrbi knjižnicu sa većim brojem knjiga, kako bi omladina i ostala čitalačka publika Siverića imala izbor knjiga za čitanje u slobodnim časovima. (D. Č.)

## ZAVRŠNI ISPITI U ŠKOLI ZA UČENIKE U PRIVREDI

Prošlih dana održani su završni ispiti u Školi za učenike u privredi u Drnišu. Ispitu je pristupilo 14 kandidata stolarske, zidarske, krojačke, mesarske i pekarske struke. Ispiti u Školi za učenike u privre završilo 4 kandidata, sa dobrim 7 a sa dovoljnim 2 kandidata.

Vijesti iz Knina  
Pioniri na sletu sportskih ribolovaca

Povodom Dana ustanka održat će se u Gospiću II. slet pionira sportskih ribolovaca na koji su pozvani pioniri iz čitave zemlje. Sportsko ribolovno društvo Knin poslat će ekipu od pet pionira, koji će se takmičiti u pecanju ribe na rijeci Novčići, koja protječe kroz Gospić. Takmičenje će biti ekipno i pojedinačno. Petnaest najboljih bit će nagrađeno ribarskim priborom i knjigama, dok će ekipi s najviše bodova pripasti pokal. Ekipa koje zauzmu II. i III. mjesto dobit će plaketu odnosno diplomu.

Da bi pionirima, koji će u Gospiću boraviti 4 dana bio omogućen što ugodniji boravak, organizirat će se sportska takmičenja. »Partizan« iz Gospića dat će javni nastup, a tamburaška sekcija društva »Naša djeca« priredit će koncert. Učesnici sleta posjetit će Smiljan, rodno mjesto Nikole Tesle, a osim toga će obići mriještilište i uzgajališta pastirva i upoznat će mnoge prirodne ljepote Like.

## IZLET PLANINARA NA BREZOVAC

Članovi planinarskog društva »Dinara« Knin, među kojima su i članovi ekopa, koji će učestvovati na orijentacionom maršu kroz južni Velebit od 27. do 30. o. m. j., organizirali su prošle nedjelje izlet na Brezovac, koji se nalazi pod Dinarom. Članovi ekopa iskoristili su ovaj izlet za kondicioni trening, služeći se pritom sredstvima za orijentaciju, što dolazi u obzir kod izvođenja orijentacionog marša.

## Iz matičnog ureda

## RODENI

Dragica, kći Gojka i Milice Đaković; Ante, sin Marka i Marije Jurić; Ana, kći Paška i Marije Čavlića; Hamida, kći Halila i Have Salkanović; Slavica, kći Vojislava i Tonke Jeličić; Jovanka, kći Dušana i Milice Tintor; Milan, sin Stevana i Todore Vukadin; Mira, kći Stevana i Todore Vukadin; Branko, sin Obrada i Marije Masnikosa; Dušana, kći Petra i Jeko Bjedov; Branka, kći Branka i Mare Guska; Tatjana, kći Gojka i Save Kuprešanin; Milan, sin Petra i Jeko Kulundžija; Smilja, kći Nikole i Milice Kličić; Branko, sin Nikole i Milke Radjenović; Rajko, sin Tome i Ljubice Zelić; Janja, kći Nikole i Jovanke Komazec; Marija, kći Dimitrija i Ljeuposave Ružević; Zvezdana, kći Jove i Mandice Medić; Milica, kći Nikole i Jelice Kotaraš i Željka, kći Radovana i Sofije Stojaković.

## VJENČANI

Gambiroža Momir, željezničar — Majer Ivanka službenik; Kaligaris Ante, službenik — Džapo Milera, službenik; Raić Branko, mašin. tehničar — Bjedov Olga, službenik i Anić-Ilić Zvonimir, automobilar — Maričić Ana, trg. pomoćnik.

## UMRLI

Crnogorac Vesna Ilije, stara 9 m. j.; Četnik Stana Milana, stara 2 m. j. Kuprešanin Đurdija udova Šime, stara 74. god i Stančić Dragan Petra, star 6 m. j.

Uoči Dana ustanka naroda Hrvatske  
Jedna borbena akcija

Tokom 1944. godine jedinice VIII. šibenske brigade nac. obrane oko Sinja blokirale su jake garnizonske neprijateljske snage, sastavljene od Nijemaca i ustaša. Među značajnijim strateškim točkama nalazila su se dva mosta: Han na komunikaciji Sinj — Livno, te Panj na cesti Sinj — Hrvace. Komande partizanskih snaga uvijek su budno pratile kretanja neprijatelja prema već istaknutim punktovima.

Jednog proljetnog jutra 1944. godine, jedinica koja je čuvala most obaviještena je, da se niz Vrdovo spušta jedna delegacija vojnih rukovodilaca među kojima je bio i drug Vicko Krstulović. U istoj grupi nalazilo se i 12 savezničkih avijatičara, koji su se tih dana prisilno spustili na Livanjskom polju. Ali i neprijateljska o-

bavještajna služba doznala je da će se tog jutra prebaciti preko rijeke Cetine neki viši vojni rukovodioci. Na položaju nad Panjem nalazila se je četa pod komandom Dušana Simića, starog i oprobano borca. Tog jutra seljaci iz sela Bitelić kretali su za Sinj. Kad su se približili spomenutom mostu opazili su jednog pastira koji je čuvao svoje stado. Izviđači nisu davali neke naročito važnosti tom »pastiru«, koji je bio obučen u seljačkoj robi. Upravo kad je posljednja žena prelazila most, on je iznenada iz svoje strojnice, koju je bio sakrio, opalio niz rafala, te se nesretna žena srušila u Cetinu. Kasnije se doznalo da je on bio ustaša. Naši su odmah intervenirali sa dva puškomitraljeza, ali bez uspjeha. Potom su ustaše pod

komandom Nijemaca krenuli sa nekih 300 ljudi prema Panju. Bilo je 10 sati kad se neprijateljska kolona približila mostu. Naši borci stajali su ukopani sa sjeverne strane mosta, s namjerom da ih iznenade. Dušan Simić sa svojih 60 boraca mirno je dočekao prvi nalet mitraljeskih rafala. Bombaši su ukopani pored mosta očekivali svakog časa napad neprijateljskih strijelaca. Mineri su još ranije obavili svoj zadatak, sve je bilo spremno da se neprijatelju spriječi prijelaz. Artiljerija je neprekidno bacala granate na šumovitu uzvišicu, a automati su sipali vatru na položaje naše jedinice, ali bez uspjeha. Naši nisu odgovorili nijedni metkom. Simićeva namjera bila je da neprijatelja napadne u času kada bude prelazio most. U

## Uspjeh šibenske omladinske radne brigade

U toku prošlog mjeseca prva šibenska omladinska radna brigada »Moša Pijade«, koja je brojila 35 omladinaca iz cijelog kotara, sudjelovala je u izgradnji željezničkog čvora u Kninu. Omladinci su postigli zavidne uspjehe, te su premašili radnu normu sa 115%. Vrijednost izvršenih radova cijeni se na oko 296.000 dinara. Oni su za mjesec dana, zajedno sa transportom, iskopali ukupno 2210 kubnih metara zemlje.

Počam od 1. o. m. j. na gradilištu se nalaze dvije brigade i to II. šibenska omladinska radna brigada »Zdravko Begović« i I. skradinska omladinska radna brigada »Paško Ločac«, koje ukupno broje 98 omladinaca i omladinki. Dok je II. šibenska brigada uglavnom sastavljena od srednjoškolaca iz Šibenika, čitlje I. skradinsku brigadu sačinjavaju omladinci s područja skradinske općine. Omladinci II. šibenske brigade za prvih 8 dana iskopali su 408 m. zemlje, a i-

sto toliko izgraditi su nasipa na rijeci Orašnica. Brigada je većim putem proglašena udarnom. I. skradinska brigada izvršila je 550 m<sup>3</sup> iskopa zemlje, a isto toliko izgradila je nasipa na spomenutoj rijeci. Brigada je za nesebično zalaganje u radu proglašena dvaput udarnom.

## Jeste li podmirili pretplatu?

prvom naletu oko dvadesetak ustaša predoše most i odgurnuše naše bombaše nekih 200 metara. Tada je uslijedio protunapad. Simićeva četa krenula je ravno ka mostu sa bombama i vikom se sručila na neprijatelja. Međutim, to nije moglo imati uspjeha, ali uza sve to došla je do izražaja moralna snaga naših boraca i želja da se

neprijatelju ne dozvoli da izvrši na lak način napad na slobodni teritorij.

Nakon akcije naših boraca ponovno je stupila u djelovanje artiljerija iz Sinja, a Nijemci opet gurnuše nekih dvadesetak ustaša preko mosta. I ove je Simićeva četa propustila, ali ovoga puta za kratko. Izenada je izvršen snažan ju-

riš i sa bombama u ruci borci su natjerali ustaše da skaču u rijeku. Ovu brzu intervenciju promatrali su i saveznički avijatičari, koji su za herojsko držanje odali našim borcima puno priznanje. Bitka je trajala gotovo do podne. Nijemci, vidjevši da su naišli na tvrd orah, pokušali su izvlačiti svoje snage prema Hrvacima. Još jednom je artiljerija obasipala uzvišicu. Naši borci su murno podnijeli ovaj napad, koji je prošao bez žrtava. Već se gotovo dan primicao kraju, kad se uputiše nekoliko jakih vodova preko mosta, predoše Pačiju glavu i krenuše prema Satriću, da osiguraju prolaz delegaciji. Sva je dolina bila u sutonu kad se je drug Vicko Krstulović oprostio od branilaca te važne strateške točke. Ova je akcija kao i mnoge druge ostavila vidljivi trag. Danas na tom mostu, koji je poslije rata potpuno obnovljen, uklesana su imena mnogih boraca, koji padoše za domovinu.

Mile Grgurević





## Za naše žene

Sprovode se odluke  
Petog plenuma SSRNJ

Na molbu redakcije NIS-a, tajnik Glavnog odbora saveza ženskih društava Hrvatske Emilija Šeparović, dala je izjavu o sprovođenju odluka V. plenuma Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije.

Poslije skupštine Saveza ženskih društava Hrvatske, koja je održana koncem veljače, podvukla je Emilija Šeparović, Glavni odbor formirao je nekoliko komisija. Tako je formirana grupa za izučavanje problema prehrane i uloge prehrane u proizvodnji artikala, kojima se skraćuje proces pripremanja jela u kućanstvu. Druga komisija proučava pitanje praktičnog i estetskog odijevanja u odnosu na proizvodnju naše konfekcije. Poduzeti su, zatim, ozbiljni koraci na području brige o djeci i njihovu odgoju.

Neke tvornice, istakla je družarica Šeparović, su samoinicijativno ili po preporuci Saveza ženskih društava, izvršile analizu i pripremu za proizvodnju polugotovih jela. Tvornica »Podravka« u Koprivnici, na primjer, pripremila je tri vrste povrtnih juha odličnog kvaliteta. Cijene takvih juha iznose oko 50 dinara za četiri člana obitelji, a proces pripreme u domaćinstvu traje oko deset minuta. Tvornica »Jugodijet« priprema juhe od mesa. Sada se vrše ispitivanja, ali do jeseni problem će biti riješen i taj prehrambeni artikl, pojaviti će se na tržištu. »Jugodijet« radi i na osvajanju tzv. »Trivitica« — pšenične klice sa vitaminima iz grupe »B«. »Trivitica« bit će vanredno prehrambeno sredstvo i imat će u

našem domaćinstvu velik značaj. »Trivita« upotrebljavat će se kao dodatak juhama, umacima, mesu i kao kombinacija uz slatka jela. Dvjestotine pedeset grama »Trivitica« stajat će oko 90 dinara.

Prema riječima drugarice Šeparović, naša radna žena dobit će uskoro i niz drugih polugotovih jela. Laboratorijski je već ispitana hladna krema od kakaoa, prženih lešnjaka i grožđica sa cimetom. Krema je odlične kvalitete, a ne mora se kuhati. Smješana s hladnom vodom za tri minute pripremljena je za jelo.

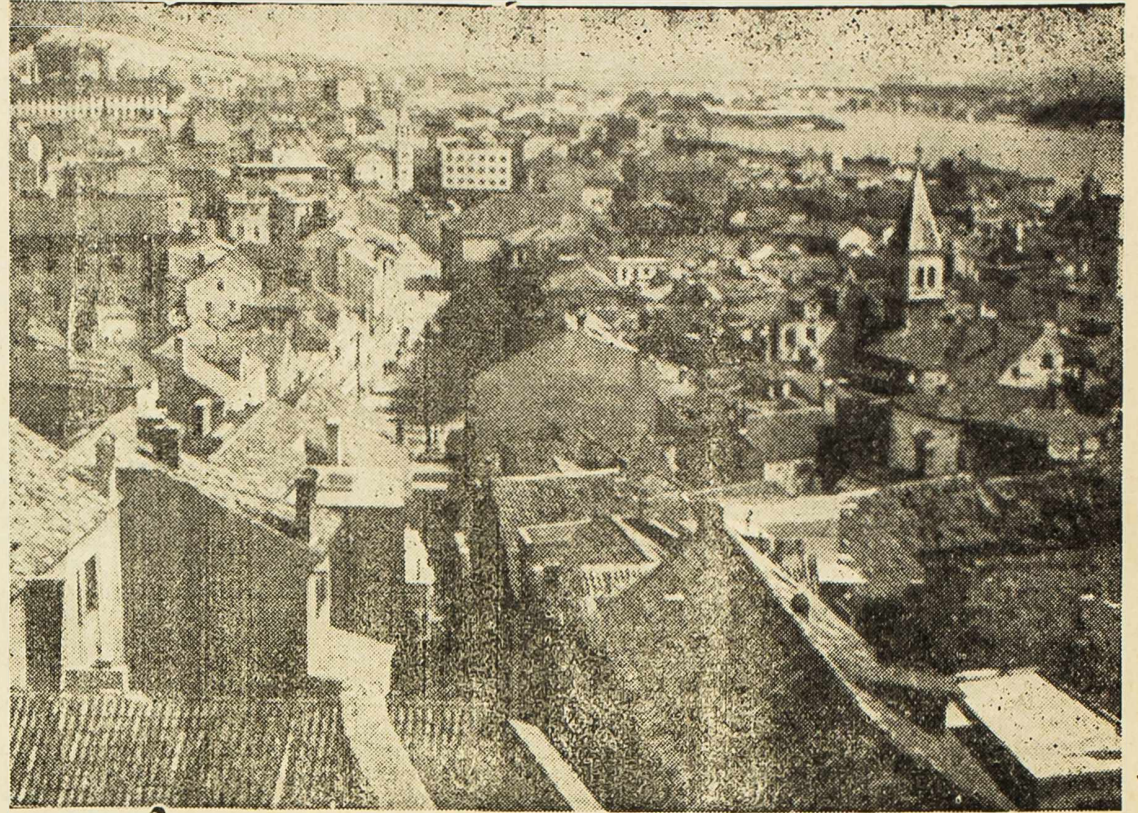
Tvornica »Sljeme« i tvornica »Kainik« pripremaju gotova jela, kao što su sarme, punjene paprike, kombinacije povrća s mesom i td. Najveći problem kod njihovih proizvoda jeste cijena radi skupe ambalaže. Tvornica »Kainik« organizirala je u Varaždinu, našem industrijskom centru Hrvatske, sabiranje povratne ambalaže i organizirala, prema potrebnim količinama, spremanje zimmice radnim ljudima u njihovim vlastitim posudama.

Gradsko slastičarsko poduzeće u Zagrebu, izrađivat će sirove i lisnate tjestenine, koje će se prodavati u trgovinama. Ti proizvodi skratit će radno vrijeme domaćici - radnici u pripremanju slatkih i slanijeh jela.

Poduzete su potrebne mjere i za dobivanje većeg asortimana u našoj konfekciji. Najteži problem jeste pitanje odijevanja djece. Za mnoge uzraste uopće nema konfekcijske odjeće. Glavni odbor Saveza ženskih društava Hrvatske dogovara se s predstavnicima tvornice »Pobjeda« radi otvaranja jednog pogona dječje konfekcije. Iako će se, u prvo vrijeme, pojaviti prvo na zagrebačkom tržištu, a kasnije i u drugim mjestima, dovoljno konfekcijske odjeće za školsku djecu.

Briga o djeci usmjerena je i na osnivanje tzv. centara. U njima će biti obuhvaćene dječje ustanove s raznim aktivnostima za predškolsku i školsku djecu. U ovcini Trestnjevkva otvoren je dječji vrtić u koji radi servisna služba za čuvanje djece na duže ili kraće vrijeme sa hranom ili bez hrane, već kako to zaposlenim majkama najviše odgovara. Dvije radionice služit će za vanškolski rad djece i omladine.

S. Spajić



## Uz Iseljenički tjedan

Iseljenici i doživotna  
renta u Jugoslaviji

Nevidljive niti, koje povezuju naše iseljenike s domovinom neopipljivo su čvrste. Ma gdje bili, naši ljudi ne zaboravljaju svoj rodni kraj. Svakodnevno nam to potvrđuju brojni primjeri. Mnogi iseljenici katkad vraćaju se u svoju domovinu, a ako im to nije moguće, tada su u stalnoj vezi sa svojim najbližima, koje pomažu, posjećuju i slično. Većina je ponosna što su našim iseljenicima pružili svojoj domovini i pojedincima. No često se događa da je ta pomoć, zbog nepoznavanja naših prilika, bačen novac.

Ovih dana naš suradnik posjetio je jednu ustanovu, koja se u posljednje vrijeme bavi pitanjem pomoći iseljenika »starim krajk«. Istina, čini se da ona nema nikakve veze sa iseljenicima, ali ipak... Riječ je o Državnom osiguravajućem zavodu, koji je uveo jednu novinu za naše iseljenike. O tome je naš suradnik postavio nekoliko pitanja šefu poslovnice

DOZ-a u Šibeniku, drugu Mirku Jurišiću.

Doznali smo da je DOZ uveo posebnu vrstu osiguranja za iseljenike. Kako je došlo do tog osiguranja i kakve su njegove prednosti?

To je životno osiguranje i osiguranje rente. Prošle godine u poslovnici našeg zavoda na Rijeci sklopljeno je prvo takvo osiguranje. Povratnik N.M. uplatio je jedan veći iznos (svoju štetevedinu) od 1. VI. 1956. prima stalnu mjesečnu rentu — penziju od Din 50.350. Zadovoljan zaključenjem takvog osiguranja, izjavio je, kako je uvjeren da bi i ostali naši iseljenici, itekako rado koristili takav način osiguranja, kada bi nešto više znali o uvjetima, koje im pruža DOZ u »starom kraju«. Taj razgovor doveo je do realizacije jednog novog načina osiguranja, specijalno za iseljenike. Stručnjaci našeg zavoda izradili su odnosno predviđeni tri načina: osiguranje života, doživotna renta i stipendija za školovanje djece. Uvjereni smo da je taj način osiguranja starosti i bolje budućnosti djece, svakako poželjniji i bolji od dosadašnjeg slanja paketa, i slično.

Vlada uvjerenje da iseljenici putem osiguranja kod DOZ-a mogu pomagati i svoju rodbinu u domovini. Možete li nam reći na koji način?

Većina iseljenika ima rodbinu u domovini, kojoj želi na bilo koji način pomoći. Često se ta pomoć vrši slanjem paketa — uglavnom one robe, koje danas uz pristupačne cijene ima i kod nas. Smatramo da je osiguranje, koje nudi naš zavod svakako korisnija i sigurnija od svih ostalih vrsta pomoći. Na primjer, neki iseljenik

želi pomoći svojim u »starom kraju«. U tom slučaju sklopi kod našeg zavoda životno osiguranje u njihovu korist. Uplati odjednom 386.26 američkih dolara, ili u godišnjim obrocima po 34 dolara, da bi njegov brat ili rođak, star 40 godina, nakon 20 godina primao iznos od 500.000 dolara. Ukoliko osiguranik ranije umre, istu svotu prima odmah po njegovoj smrti najbliža rodbina odnosno onaj koga osiguranik odredi.

Svakako je vrlo pogodan i način osiguranja: doživotna renta, koja se odmah počinje isplaćivati. To je osiguranje veoma pogodno za povratnike. No ono se može sklopiti u korist najbliže rodbine u domovini. Na pr. za 1.800 američkih dolara, osoba stara 60 godina može odmah dobiti stalnu doživotnu rentu-penziju u iznosu od Din 4.470. Naravno što je veći ulog, to je i veća penzija. To osiguranje pogodno je kao pomoć rodbini u »starom kraju«, koja nema stalnog mjesečnog prihoda.

Možete li nam nešto reći o tome, kako iseljenik može osigurati stipendiju za školovanje djece?

I to je osiguranje zapravo neka vrsta rente, samo za kraći period. Njime se pruža velika mogućnost da uz relativno nisku svotu svaki iseljenik može osigurati nesmetani studij svojoj djeci u Jugoslaviji ili djeci svoje rodbine. Na primjer, ako iseljenik uplati 1.217.83 američkih dolara, dak ili student, kojeg on označi, primat će kroz šest godina mjesečno 12.000 dinara, rekao je na kraju Mirko Jurišić.

## Aktuelna tema

Vijeća proizvođača  
i u općinama

Savezno izvršno vijeće primilo je prijedloge za izmjenu Osnovnog zakona o uređenju kotara i općina koji će Narodna skupština vjerojatno razmotriti 8. srpnja.

Nacrt ovog Zakona razrađuje i usavršava postojeći izborni sistem za narodne odbore, koji se na ovaj način još više usklađuje sa principima komunalnog uređenja. Pored toga nacrt zakona pruža osnov za ukidanje kotara u Crnoj Gori.

Nacrtom se zatim predlaže uvođenje vijeća proizvođača u sve općine. Dosadašnji razvika komunalnog sistema pokazao je da je s obzirom na ulogu i nadležnosti općina, a u skladu sa principima našeg društvenog i državnog uređenja, potrebno u svim narodnim odborima općina obrazovati vijeće proizvođača.

Narodni odbor općina vrše danas važne funkcije i imaju široku nadležnost i u oblasti privrede. Zbog toga je neophodno da se kroz vijeće proizvođača osigura utjecaj i učesće neposrednih proizvođača i u radu narodnih odbora općina.

Prema tome, nacrtom se predviđa da se narodni odbor općine sastoji od dva doma: općinskog vijeća — općeg, političkog predstavničkog tijela, i vijeća proizvođača — predstavničkog tijela proizvođača, zaposlenih u proizvodnji, transportu i trgovini na području općine.

Vijeća proizvođača u narodnim odborima općina formirat će se na istim principima kao i vijeća proizvođača kotara.

U pogledu izbora odbornika u općinska vijeća i vijeća proizvođača, nacrt Zakona ostaje na principu neposrednog izbornog prava. Međutim, bitnu izmjenu u našem izbornom sistemu predstavlja uvođenje delegatskog principa

izbor odbornika u kotarsko vijeće i vijeće proizvođača kotara.

Delegatski princip logično proizlazi iz sistema našeg komunalnog uređenja u kome kotar predstavlja zajednicu općina, a narodni odbor kotara vrši poslove od zajedničkog interesa za općine na području kotara. Otuda je u skladu sa principima komunalnog sistema da odbornike u kotarsko vijeće i vijeće proizvođača narodnog odbora kotara biraju iz redova svojih članova općinska vijeća odnosno članovi vijeća proizvođača općina, izabrani u odgovarajućoj proizvođačkoj grupi.

Poiazeće, od izmjena koje se nacrtom Zakona vrše u pogledu načina izbora odbornika u narodni odbor kotara, trajanje mandata narodnih odbora općina izjednačuje se sa trajanjem mandata narodnog odbora kotara, tako da se narodni odbori općina biraju na četiri godine.

S obzirom na novi položaj i funkcije narodnih odbora općina i na znatan broj savjeta i komisija narodnih odbora u tim narodnim odborima, nacrtom je povećana gornja granica u pogledu određivanja brojnog sastava narodnih odbora općina i to od 50 na 70. Međutim, granice kojima se republičkim zakonom utvrđuje brojni sastav narodnih odbora kotara ostaju nepromijenjene.

Nacrt ostaje pri principu da su za odbornike izabrani kandidati koji su dobili relativnu većinu, to jest najveći broj glasova. Ovaj princip u pogledu izbora odbornika za narodne odbore tumači se time, što zborovi birača kao i grupe birača moraju predložiti dvostruki broj kandidata od broja odbornika koji se bira u izbornoj jedinici, tako da u izboru uvijek učestvuje najmanje dva kandidata.

Petar Stojanović

## Pala je obilna kiša

U noći od prošle srijede na četvrtak poslije višednevne neosnosne žege, pale su obilne kiše na području kotara. Najviše kiše palo je na području Šibenika (19 mm), Tiješno (19 mm) i Skradina (15 mm), dok su na teritoriju Vodica, Kistanja, Devrsaka i Bribira zabilježene male količine oborina. Prema obavještenjima poljoprivrednih stručnjaka, prije nedavne kiše u veoma kritičnom stanju nalazili su se vinogradi, povrće i voće, a posebno kukuruz. Međutim, iznenadna kiša veoma povoljno se odrazila na poljoprivredne kulture, osobito na vinovu lozu, voće i povrće, dok je s druge strane kiša premalo koristila kukuruzu, koji se nalazio u fazi sazrijevanja. Na nekim mjestima padala je i tuča, koja je dobrim dijelom uništila neke kulture. Osobito teško tučom su pogođena sela na otoku Murter, zatim područje Rupa, gdje su nanesene velike štete poljoprivredi.

## Dr. Jelka Perić:

## KUGA U ŠIBENIKU 1649.

Svakako da su zdravstvene prilike u Šibeniku morale biti dosta loše i mnogo lošije negoli u Splitu i Zadru, kad se je zabilježilo da je tadašnja pošast u Šibeniku duže potrajala nego u spomenutim dvjema gradovima i zbog malog opreza, loših odredaba i neposlusha.

Sačuvane isprave ne upoznavaju nas niti sa načinom, niti sa sredstvima raskuživanja, ali se pouzdano zna da su zdravstveni organi pazili da se vrše propisi za raskuživanje. Posebni su se propisi držali kod raskuživanja oporuka, Oporuke, raskužene najprije na mjestu određenom za Lazarret, gdje je oporuka i učinjena, postavili bi na komad drva i tako prenosili u grad gdje bi ih opet raskužili, prije nego bi ih pokazali na uvid određenim organima. Po zdravstvenim propisima saobraćali su i javni organi sa svjedocima i donosiocima oporuka, kao i uopće sa svima, koji bi došli u dodir sa zaraženima.

Šibenik u to doba nije imao bolnice. Stari hospicij sv. Lazara za kužne bolesti, koji se nalazio izvan grada kod crkvice sv. Martina, ukinuli su god. 1548., spojivši ga sa drugim sv. Marije podignutim od Zanina Barbo za siromašne starice god. 1404. kod sv. Spasa. Sad je rt sv. Mandaline bio određen za Lazarete. Vjerojatno su tu uz postojeći Lazarret podigli još i posebne đasčare, jer znamo, da su se u daljnjem toku rata na tom mjestu nastanili Morlaci, pa je gradsko vijeće 20. januara 1670. tražilo, da se oni presele u varoš ili drugdje, gdje je zgodnije, da bi mjesto moglo opet služiti

prvašnjoj svrsi i da se izbjegnju štete koje nanose poljima i izvozu soli. Ni Mandalina nije mogla da udovolji svim potrebama izoliranja, pa su se kao osamice upotrebili otoci Lupac i Zlarin. Tu su okuženici jedan drugome služili kao svjedoci u oporukama.

Tko je mogao, bježao je na svoja imanja, te se je pošast raširila i po okolnim selima, gdje su se bili zaklonili mnogi građani sa svojim obiteljima. Tako pouzdano znamo za neke žrtve kužne bolesti u Zlarinu i Prviću. U Zlarinu na zidini jedne zapuštene crkvice razabire se još natpis:

Templum  
D. D. D.  
M II II  
S II II  
Josepho — Marco te Rocco  
MDCXXXIX  
Morlo acerimo Migratis  
Parentibus ac Patri  
Fratribus et Sorori  
Circum aedificavit.

Crkvu je nad grobom svojih mladih podigao bio Marko Bratić (Fratelli), koji je jedini iz te obitelji umakao zarazi, dok su podlegli njegovim roditeljima, dva brata, sestra i duhovni otac. Umrli su u Zlarinu, gdje su se vjerojatno bili sklonili na svoja dobra.

Kuga je obredala i mjesto Prvić na istoimenu stoku. Tu je na svome imanju 9. augusta 1649. diktirala oporuku udovica pok. Mihajla Kri-

zaničica Mladega, gospoda Justina, zaražena kugom. Od dva sina i sedam kćeri preživjela su je Nikoleta, Diana i Mihajla, koja je imala i djece. Kako i ovima u kasnijim ispravama nestaju tragovi smatra se, da su svi pomrli od kuge.

Razumije se, da se je grad nalazio u težem položaju prema Turcima, jer se pošast uvukla i u vojsku. Mnogi vojnici su bili zaraženi pa su se morali odijeliti od građanstva. Šibenski vojni odjeli su se protjerali, pa se je u julu iste godine na svu brzinu opremila jedna četa pješaka preko Brdana. Razvrštenjem je upravljao pukovnik Claudio della Besada.

Iako su Šibenčani polagali veliku važnost na utvrđivanje grada radi ratovanja s Turcima, za vrijeme kuge svi su se radovi oko utvrda morali prekinuti uslijed pomora radnika.

Zaraza se je uvukla i u šibenske samostane, te je žestoko pogodila i samostan sv. Spasa i onaj sv. Lucije.

Čim je stigao u Zadar glas, da se u Šibeniku pojavila kuga, prva briga generalnog providura u Zadru bila je da grad izolira i da mu sprječiti svaku trgovinu sa Šibenikom. On radi toga preko javnog proglasa od 12. juna propiše stroge preventivne mjere pod prijetnjom najstrožih kazna (zatvora, izгона, galere, smrti) onima, koji se ne budu njih držali. Grad se je ovim propisima sveo u neku vrstu kontinentalnog zatvora. Suci sela na otocima (giudici delle ville), morali su upozoriti žitelje, da pod nikakovu izliku ne smiju saobraćati sa ljudima koji dolaze iz tih strana ili iz drugih dijelova Provincije. Gospodari lađa morali su doći u Zadar i pristati na običnom mjestu kod lučkog ureda za potrebne dozvole. Javne straže morale su voditi točnu kontrolu pod prijetnjom najstrožih kazni. Nitko nije smio da prevozi s otoka na kopno Morlake ili druge osobe sa robom ili bez robe, pod prijetnjom spomenutih kazna, osim toga i

lade su se morale spaliti sa robom koja je u njima.

I suci sela na kopnu morali su paziti, da u njihova sela ne pristane ni jedna lađa, koja dolazi s juga, već su istu morali uputiti u zadar-sku luku služeći se javnom stražom. Nitko nije smio pod nikakovu izliku ići kopnom prema Šibeniku niti je mogao primiti ikoga koji bi s te strane došao. Harambaše i poglavice Morlaka morali su osobito paziti da se ovi propisi vrše, a župnici su svake nedjelje u crkvi za vrijeme bogoslužja čitali propise puku.

Ovakav oprez generalnog providura bio je tim umjersnijim, što se je 6. juna pojavila kuga i u Zadru, a bilo je i u interesu republike da povećava svoju pažnju prema gradu, koji je, iako nam manjka, u direktno vijesti — sigurno vapio za pomoć, pa je viada poslala naročito providura za zdravstvo u osobi Marka Molina, da provede reviziju zdravstvenih prilika. Molin je na galiji doplovio u Šibenski kanal, ali kako mu je malo bilo stalo do nesrećenog grada, svjedoči njegov kratak boravak u gradu. Citav njegov rad sastojao se u tome, što je izdao po koju odredbu u desolatnim prilikama žitelja i oputovao u domovinu, ostavivši na tome mjestu svoga pomoćnika Paola Donati — o kome Diinico govori kao o senatoru rijetkih vrline. On se je nastanio u tvrđavi sv. Nikole, kao na mjestu koje je najbliže Šibeniku. Čini se, da je Donati kao zdravstveni providur većom ljubavi zadužio grad. Diinico je zabilježio, da je on svu svoju brigu posvetio, da iskorijeni pošast. Poslije kratkog vremena obolio je i umro u Splitu kamo je bio otišao na liječenje. Iza toga su zdravstveni poslovi ostali na brizi generala Foscola, koji je nastavivši — tvrdi Diinico — izdavanje valjanih odredbi, doprinio da je u decembru kuga minula.

(Nastavit će se)



## Anketa o repertoaru kazališta

## RAZLIČITA MIŠLJENJA

Da bi pomogla kazalištu u radu na konačnom sastavu repertoara za sezonu 1957./58., te da bi taj repertoar bio što je moguće više usklađen sa željama građana, redakcija »Šibenskog lista«, osim što je pozvala građane da na stranici lista izlože svoje mišljenje o njemu, preko svog saradnika anketirala je sedmoricu građana, stalnih posjetilaca kazališta, koji su dali svoje odgovore na slijedeća pitanja:

1. Vaše mišljenje o repertoaru izvedenom u sezoni 1956./57.
  2. Vaše mišljenje o predloženom planu repertoara za sezonu 1957./58. i
  3. Što biste željeli gledati u ludoj sezoni?
- Donosimo odgovore anketiranih građana.

**JERKO BUČIĆ, službenik NO-a kotara:**

## Što više veselih i zabavnih stvari, ali dobro izvedenih

1. U zadnje vrijeme se malo bavim kazalištem. U teatar idem da bih ugodno proveo par sati, a ne da rješavam probleme. Mislim da bi repertoar trebao da dolazi u susret ukusu publike, kojem znam da nije lako ugoditi. Osim toga, pri sastavu repertoara treba dobro voditi računa o tome s kakvim ansamblom teatar raspolaže. Neki komadi u prošloj sezoni odgovarali su ovim zahtjevima, a neki i nisu.

Na pr. »Rodina ofenziva«, čijoj sam zatvorenoj premijeri prisustvovao, ne samo da po mom mišljenju nije naročito kvalitetan komad, već ni glumci nisu nikako odgovarali svojim ulogama. Trebalo bi da u teataru studiraju kako publika reagira.

2. Teško mi je nešto reći o planu repertoara, jer ne poznam komade.

3. Što više veselih i zabavnih stvari, ali da budu dobro izvedene.

**Dr. TEODOR OSTOJIĆ, šef Neurološkog odjeljenja u bolnici:**

## Previše domaćih djela

1. Iz šibenskog kazališta nikad ne izlazim nezadovoljan. Repertoar smatram dobro izabran, a i izvedbe su me zadovoljile. Po brojkama se vidi što publika najviše voli. Ipak je za žaljenje što su dva najvrijednija komada imala najviše publike. Najviše mi se sviđela predstava »Umorstvo po narudžbi«. Iznenaden sam bio dobrom izvedbom baleta. Neke komade koje sam gledao u Šibeniku gledao sam i u Zagrebu i mogu slobodno reći da izvedbe u Šibeniku, po mom mišljenju, nisu zaostajale za onima u Zagrebu. Postavio bih samo primjedbu na jezik i dikciju, kojima svakako u našem kazalištu treba posvetiti više pažnje. Inscenacije su bile dosta slabe.

2. Većinu komada ne poznam. Možda je previše domaćih djela. Ne mislim s ovim podcijeniti autore navedenih djela, ali bojim se zbog mnogih ne baš vrijednih domaćih djela koja smo dosad gledali. Znači, teško mi je kad gledam kako glumci igraju pred praznim gledalištem. Nema smisla gledati mučiti s teškim psihološkim dramama. Inače, smatram pravilnim odnosom između drama i komedija.

**MILIVOJ MRAVAK, grafički radnik:**

## Važno je da je komad dobar

1. Smatram da je repertoar s čisto zabavne strane odgovarao potrebama naših građana. Inače, mislim da je možda za mogućnosti naših glumaca bio malo pretežak. Teatar, nažalost, ne raspolaže sa svim sredstvima potrebnim za uspješno izvođenje komada.

2. Komade ne poznam, ali mi ipak izgleda izbor prilično dobar. Odgovara, naime, mom ukusu. Po mom mišljenju, nije važno da li je komad domaći ili strani, da li je drama ili komedija, već je važno da je dobar. Oni u kazalištu ne smiju gledati samo financijski korist, nego i da zadovolje publike.

3. Želio bih još neko historijsko djelo. Najradije gledam historijske stvari, a makar bile prikazane i kroz komediju. Opereta bi trebalo više, ali da budu dobre i napete, a ne razvučene, kao što su to bile neke dosad izvedene.

**BRANKO BELAMARIĆ, profesor književnosti:**

## Proslaviti 100-godišnjicu rođenja Ive Vojnovića

1. Slažem se s izborom svih komada izvedenim u prošloj sezoni, osim »Ožalošćene porodice« i »O, aj lipo kvragu«, sa kojim mogu reći da sam kao nastavnik imao prilično okapanja. Možda je »Agonija« bila ipak malo preteška za publiku. Odnos drama prema komediji bio je dobar. Mislim da bi u malim kazalištima bile dovoljne 2 do 3 drame, a ostalo komedije. Po načinu izvedbe najdraža mi je u prošloj sezoni bila »Iluzija jedne noći«, a od opereta »Zemlja smiješka«.

2. Prevladava domaće dramsko stvaralaštvo. Za to sam. Ne bih se složio s »Celjskim grofovima«, jer su, po mom mišljenju, preteški za muški ansambl našeg kazališta. »Gospodsko dijete« je preživjelo. Poznato mi je da je prije rata dobro išlo, ali poslije rata nikako. Interesantno je, što nema nikakve romantične drame, koje uvijek privlače publiku. Osim toga, čudi me da je, usprkos tome što je opereta najposjećenija, predviđena samo jedna. Smatram da ipak ima opereta koje mogu da podižu muzički ukus publike i znače prijelaz ka operi.

3. Ove godine pada 100-godišnjica rođenja Ive Vojnovića i gotovo sva kazališta će to proslaviti, te mislim da bi i naše moglo davati jedan njegov komad. Preložio bih jednu stvar Hugoa, koji se vani mnogo igra »Lukrecija Borgia« ili »Ruy Blas«. Od opereta

»Ptičara« od Zelleria ili Albinijevog »Baruna Trenka«, koji je zahvalan za pjevače i po svojoj vrijednosti stoji među vrhunskim operetnim djelima.

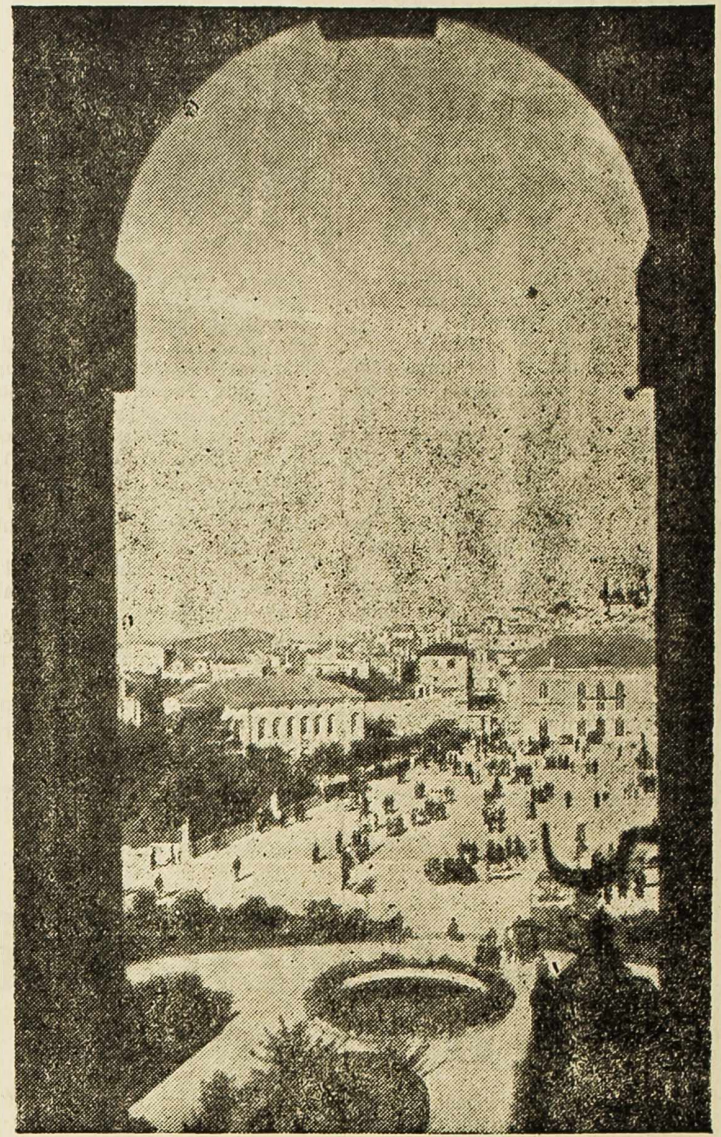
**OLGA MAROTI, podvornik u III. osmogodišnjoj školi:**

## Neka je samo uzbudljivo

1. Neobično volim kazalište. Do 1952. imala sam svoje stalno mjesto u I. redu partera. Sa čitavim repertoarom sam bila zadovoljna, osim sa »Iluzijom jedne noći«, koja mi se nije sviđela, jer se nikako nisam mogla uživjeti. Najviše mi se sviđjelo »Umorstvo po narudžbi«, zatim »U agoniji« i »Zemlja smiješka«. Drago mi je sve ono što me drži u uzbuđenju do svršetka, pa bilo to drama ili komedija.

2. Za većinu komada nisam nikad ni čula. Drago mi je što ima dosta drama, kao i što su dosta zastupljena domaća djela, jer zašto da se podcjenjuju naši pisci, treba i njima dati prilike da se izvedu.

3. Sad mi baš ništa ne može pasti na pamet, ali se nadam da će predloženi plan repertoara zadovoljiti moj ukus.



## Dali 'Kolo' stagnira?

RKUD »Kolo«, može se bez pretjerivanja reći, ljubimac je grada Šibenika. Ogromne simpatije, koje je to staro društvo steklo u našem gradu, rezultat su razumijevanja i ljubavi građana prema horskoj muzici i zavidnih uspjeha »Kola« koje je ono dosad postiglo. Zbilja imamo razloga biti ponosni na takav ansambl, a naročito na njegove ogromne uspjehe u periodu poslije oslobođenja. Baš zbog te briljantne tradicije potrebno je postaviti nekoliko pitanja i pozabaviti se današnjim djelovanjem tog društva.

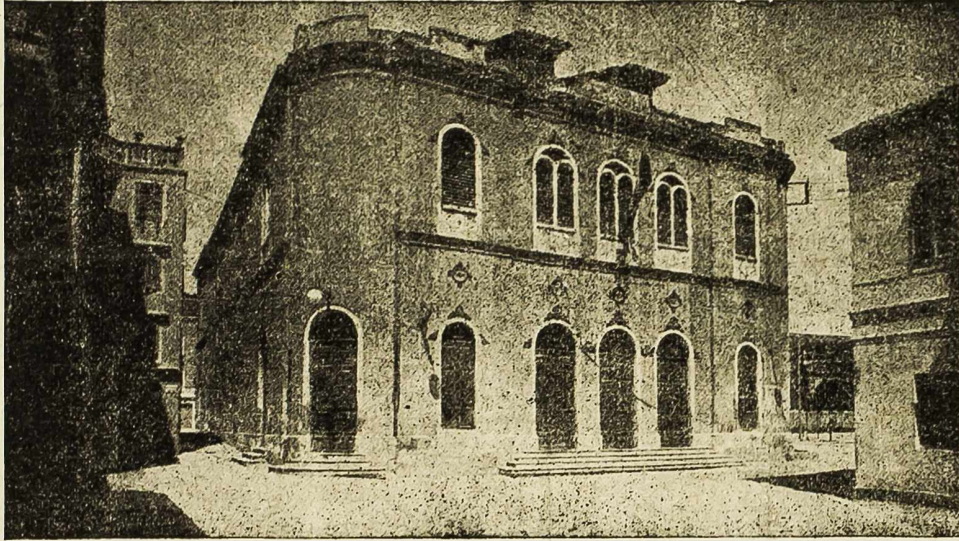
Najteže je u životu sačuvati stečena pozicije i renome, a sigurno je želja svih Šibenčana, da se »Kolo« i dalje ubraja među naše najbolje zborove. Mnogi prijatelji i simpatizeri društva često se pitaju, zašto »Kolo« na posljednjim nastupima, bilo u vidu koncerta bilo kakvog drugog javnog nastupa, istupa s istim programom. Izgledalo bi, kao da društvo ne radi na savladavanju novih kompozicija. Međutim, nije tako — u cijelosti. Interesirajući se saznavali smo, da je zbor »Kola« tokom prošle jeseni počeo rad na novim pjesmama, kako bi ove jeseni istupio sa kompletnim novim programom. Taj novi program izvodio bi se i na slijedećoj turneji do koje bi eventualno moglo doći, a svakako i na republičkom festivalu koji se organizira već nekoliko godina.

Budući da je ljeto, a sa njim i raspust, veći dio posla trebalo je dosad obaviti. Da li je potreban maksimum dostignut? Izgleda da nije. Iz toga slijedi da se naša želja i očekivanja ne mogu ispuniti. Do skupštine društva, koja je održana u ožujku o. g. rezultati rada na novom programu bili su slabi. Od tada pa na ovamo nije postignut veći napredak, što dovoljno govori: slab posjet na vježbama. To

pokazuje slab interes članova, pa se pitamo, koji su uzroci da jedan dio članstva ne udovoljava društvenim obavezama i sa time koči rad u društvu. Isti za vojku možemo priznati da veći dio pjevača i pjevača ne poznaje osnovnu teoriju muzike i da se rad kod ovakvog kolektiva svod, na siun i muzički osjećaj. Baš zbog pomanjkanja tog elementa potrebno je utrošiti više radnog vremena, ali nakon savladane materije, kolektiv može da nastupa sa čvrstom sigurnošću koja je svojstvena »Kolasima«. A znamo da zbor »Kola«, kad uloži potreban trud i zapne na svoj specifičan način, može da daje vrijednost dostojnu njegovog imena i tradicije. Zašto je kod »Kolaša« nastala izvjesna stagnacija i popuštanje u radu, zašto članstvo u društvu nemaju učešća? Da nije to moguće prezasićenost vokalne muzike i u našem gradu? Teško bi se s tim mogli složiti. U pitanju bi mogli biti drugi uzroci koje treba pronaći.

Analizirati i ocijeniti današnji kvalitet zbora nije jednostavno. »Kolaši« su vjerojatno izvreni u svoje snage, moguće s pravom. Ali svoju vrijednost mogu dokazati izvođenjem novog programa, jer je i njima već sigurno dosta starih pjesama koje ih ne mogu angažirati na punu koncentraciju i pjevački užitek.

Vidjeli smo, da na osnovu današnjeg rada zbora u skorije vrijeme ne predstoji takva mogućnost. »Kolaši« bi trebali da nam dokažu protivno. Uostalom, to samo od njih i ovisi. Da zadovolje svoje prijatelje i čitavo građanstvo Šibenika, potreban je, uz temeljitu organizaciju sa strane rukovodstva društva, ponajviše energičan i nepopustljiv rad svakog pojedinog člana.



**JURE ARALICA, zamjenik javnog tužioca:**

## Nešto više modernih komedija

Ljudi iz našeg kazališta ne poznaju ta djela i ako nisu o njihovoj vrijednosti dovoljno čuli, zašto ih uzimaju? Zar smiju eksperimentirati oni, koji nemaju dosta vremena da u radnoj sezoni popunjavaju praznine repertoara koji bi se eventualno ukazao lošim, i zar smiju eksperimentirati pred nama, koji znamo cijeniti njihove napore, ali koji u Šibeniku nemamo ni dovoljno umjetničkih doživljavanja ni dovoljno drugih pristojnih razonoda, a da bismo im eventualne

**Ing. BOŽIDAR ŠLESINGER, šef Građevinske operative u Tvornici elektroda i ferolegura:**

## Jedna opereta je malo

1. Sastav prošlogodišnjeg repertoara smatram dobrim, osim »Talenti i obožavaoci«, koji nisu bliski današnjoj publici. »U agoniji« je tipično zagrebački komad, previše težak za Šibenik. »Zemlju smiješka« sam gledao u Šibeniku dva puta kao premijeru. Najviše mi se vidjelo »Umorstvo po narudžbi«, a po originalnosti »Iluzija jedne noći«.

2. Apsolutno se slažem s tim da bude više domaćih djela, samo bih volio da budu dobro obrađena. Nove domaće stvari gledam s najvećim interesom. Slažem se i s omjerom drame i komedije, premda ljudi više vole komediju. Mislim, da je malo jedna opereta.

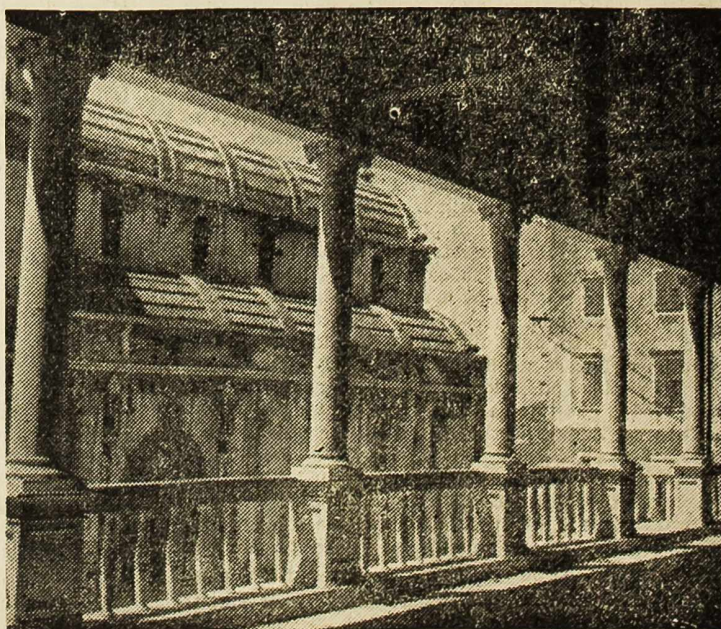
3. Htio bih vidjeti kakvu dobru modernu operetu, eventualno našu.

grublje griješke repertoara mogli tako lako praštati?

3. Želio bih u našem kazalištu gledati par savremenih drama (ne bih imao ništa protiv neke poput »Umorstvo« i sl.), te nešto više komedija, ali modernih, molim vas lijepo, modernih, jer su »Ožalošćene Ministarke« promašaj kod naših ljudi, koji ne razbijaju toliko glavu sa protekcijom, mitom i nasljedstvima, kao što je to nekada bio slučaj. I onda operete: ta pitajte kazališnog blagajnika koliko ih volimo. Dakle — što više to bolje. A kad zaželimo Shakespearea, Ibsena, O'Neilla ili Krležu (Leoncavalla ili Rossinija) skočit ćemo do Zagreba — ili ćemo Zagreb doći ovamo.

Ali ne, ne govorite mi o onima koji ne mogu do Zagreba i o onome što iz vana ne možemo dovući, jer se i za to može naći rješenje: sjećate li se na pr. onog nedjeljnog prijedpnevna, kad su nas režiser i glumci u Društvenom domu upoznavali sa »Talentima i obožavaocima«? Pa tko može kazati da to nije bio doživljaj! A zar se ta forma ne bi mogla sistematski koristiti za upoznavanje naših ljudi sa klasičnim i drugim vedjeljima, koja na taj način mogu da uđu u repertoar. Koegzistencija, zar ne, ali nesumnjivo jednako toliko prijatna koliko i svrsishodna! — b —

## Čitajte i širite svoj list!





## Tečajevi za kvalificirane radnike

Ovih dana završeni su tečajevi za kvalificirane i visokokvalificirane radnike metalske, električarske i građevinske struke, koje je organizirao Sekretarijat za rad NO kotara Šibenik. Upravo su u toku spiti, kojima je pristupilo 59 radnika. U metalskoj struci ispituje se 35 radnika, u električarskoj 24, a u građevinskoj struci 10 radnika.

## Preko 1000 turista u lipnju

Kroz mjesec lipanj boravilo je u Šibeniku 1.056 turista, od čega 240 na strane goste (240). U istom razdoblju zabilježeno je 1.666 noćenja. Od stranih gostiju najviše je bilo Nijemaca, zatim Francuza, Holanđana i Talijana i t. d.

## Koncert pionirske glazbe iz Subotice

U Šibenik je doputovala grupa od 35 glazbara-pionira iz Subotice. Za vrijeme višednevnog boravka u gradu oni su priredili dva koncerta u Šibeniku, a obišli su i neka mjesta u okolici Šibenika, gdje su također priredili koncerte. Nastup pionirske glazbe iz Subotice naišao je na velik interes građana koji su nakon svake izvedene očke oduševljeno pljeskali.

## ORAVAK ČLANOVA FERIJALNOG SAVEZA SLOVENIJE

U Šibeniku je doputovala grupa od 34 člana Ferijalnog saveza iz Oravina u Sloveniji. Ferijalci su nakon dvodnevnog boravka u Šibeniku otputovali za Split.

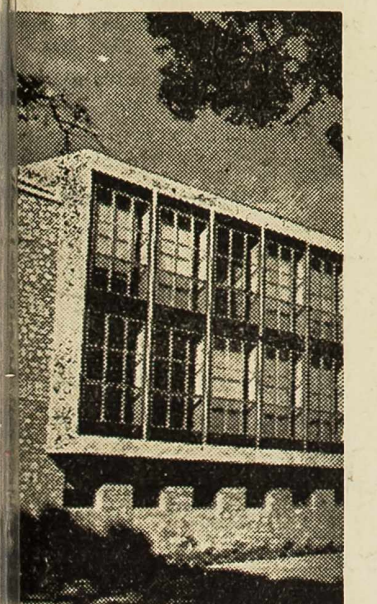
## IZ BOLNICE

**OZLIJEDILI SE PRI RADU** — Račičić na brodu teže je ozlijedio denu ruku 24-godišnji Mirko Bulat, radnik u poduzeću Luka i skladišta. Njemu je čelični konop zavratio prst desne ruke. U Tvornici alih metala »Boris Kidrič« unerećio se 18-godišnji Rade Jakelić, kojemu je usijana poluga pala po nozi. Nakon što mu je u ambulanci poduzeća pružena prva pomoć, upućen je u bolnicu na liječenje. U Tvornici elektroda i ferolegura, pri skupljanju rudače, teže je stradao radnik Dunko Klarić. Zadnji očkovi kamiona, koji se nalazio u blizini, zahvatili su mu stopalo prignječili ga.

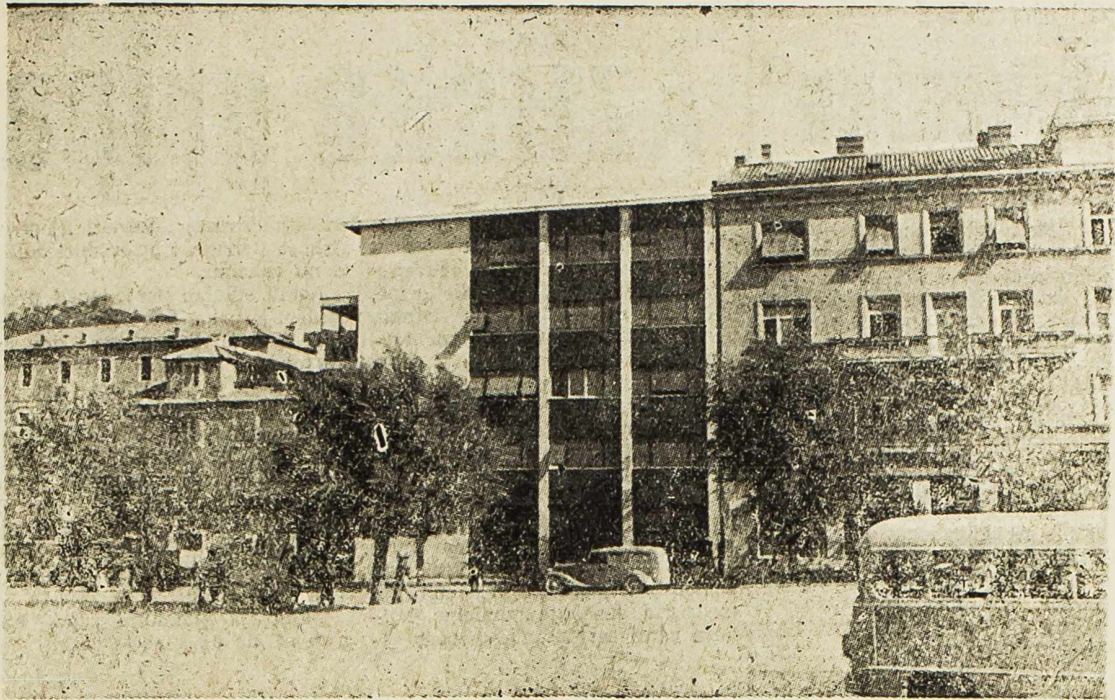
**DJEČAK PAO SA TERASE** — 10-godišnji Ante Peran Grgin iz Greštice igrajući se pao je sa terase, zadobivši potres mozga i teže ozljede po glavi.

## TRGOVAČKO PODUZEĆE »GRADSKI MAGAZIN« ŠIBENIK OBAVIJEST

U prodavaonici broj 1. (željezna) vršit će se inventura od 20. do uključno 31. o. m. j., pa se poziva u ustanove, poduzeća i potrošači, a se na vrijeme snabdiju potrebom robom.



# gradska kronika



## Gradnja dačkog doma na Baldekinu

U gradskom predjelu Baldekin podići će se trokatna zgrada u kojoj će biti smješteni dački dom. U tu svrhu u toku je izrada projekta, koji je povjeren gradskom poduzeću »Plan«. Dački dom imat će kapacitet od 200 kreveta. Zgrada će posjedovati sve potrebne nusprostorije i suvremene sanitarne uređaje. Za sada su osigurana sredstva u iznosu od 150.000.000 dinara. U njenim prizemnim prostorijama predviđa se da će biti smještena čitaonica ili ljekarna. Početak gradnje očekuje se u mjesecu listopada o. g. nakon što sve potrebne pripreme budu prethodno izvršene. U perspektivi je gradnja još jedne manje zgrade kapaciteta 60 kreveta, a koja će isključivo služiti za potrebe ženskog dačkog doma. Pored te zgrade, u neposrednoj blizini podići će se osmogodišnja škola i društveni dom, koji će biti centar kulturno-zabavnog života stanovništva tog novog stambenog naselja. Čitav taj sklop zgrada bit će oivičen nasadama i cvijećem. U tom predjelu bit će također izrađeno jedno dječje igralište.

### STRADAO U SAOB RAČAJNOJ NESREĆI

## Kad roditelji ne vode brigu

10. o. m. j. oko 6 sati poslije podne u saobraćajnoj nesreći, koja se dogodila na Obali Oslobođenja smrtno je nastradao 8-godišnji Miljenko Aleksa Antin. Igrajući se pored ceste dječak je iznenada nario na bicikl kojim je upravljao Drago Kos. U času sudara biciklista je dječaka oborio na pločnik. Dijete je tom prilikom dobilo prijelom lubanje i potres mozga, te je odmah preneseno u bolnicu. Svaka pomoć je bila uzaludna, jer je nastupilo krvarenje u mozgu i dječak je ubrzo preminuo. Organi Sekretarijata za unutrašnje poslove

NO kotara povelu su izvode, da bi ustanovili uzroke ove teške saobraćajne nesreće. I ovaj slučaj ukazuje da nije bilo dovoljno brige od strane roditelja, koji puštaju djecu da bez nadzora lutaju po gradu.

## Počila ga sedom kaustikom po licu

Krajem prošlog tjedna dopremljen je u bolnicu 24-godišnji radnik Arif Eminović sa više teških opekliha po licu. Za vrijeme svadje koja je nastala između njega i njegove djevojke, ova je iznenada dohvatila bocu sode kaustike i počila mu veću količinu po licu. Zdobio je više opekotina po glavi, vratu i ruci, a najteža ozljeda nanosena mu je očima. Postoji vjerojatnost da bi mogao izgubiti vid. Ovaj tragičan slučaj dogodio se u radničkim nastambama u Crnici.

K.

## Šibenik kroz tjedan

### KINEMA TOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma — VELIKI SAT — Dodatak: KROZ CIJELI SVIJET broj 7 (do 20. VII.)  
Premijera američkog filma u bojama — METAK ČEKA — Dodatak: Filmske novosti broj 27 (21.—24. VII.)  
SLOBODA: premijera američkog filma — UDRI BRIGU NA VESELJE — u glavnim ulogama Stanlio i Olio (do 19. VII.)  
Premijera mađarskog filma u bojama — LILIONFI (20. do 23. VII.)

### VAŽNIJI TELEFONSKI BROJEVI

Informacije	08
Stalna vatrogasna straža	03
Noćno liječničko dežurstvo	6—71
Opća bolnica	3—33, 3—34
Narodna milicija	02
»Putnik«	4—30
Željeznička stanica	6—44
Vodovod	3—00
Električno poduzeće	2—11, 2—12
Garaža Autotransportnog poduzeća	6—28
Jadranska linijska plovidba	5—82

### VLAKOVI

Brzi vlakovi za Zagreb (via Bihać) u 11.01, v'a Gospić u 19.38.  
Putnički vlakovi (via Gospić) u 7.50 i 14.26.  
Brzi vlak za Beograd (via Bihać) u 23.10.  
Šibenik — Split u 4.39, 7.50 i 15.45.  
Brzi vlak za Zagreb (v'a Gospić) u 23.10 (28. VI.—28. IX.), i u 15.45 (via Gospić) od 30. VI.—8. IX.

### DEŽURKE IJ. KARKE

DO 20. VII. — I. narodna ljekarna — Ul. Božidara Petranovića.  
Od 21.—24. VII. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

### MATIČNI URLO

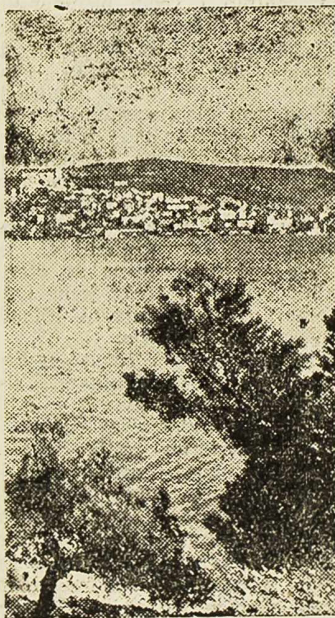
RODENI  
Medardo, sin Nike i Marije Guljin; Ljiljana, kći Danijela i Marije Kaštelan; Ankica, kći Stanka i Milenke Jankov; Tome, sin Dunke i Jele Bogdanović; Ante, sin Ivana

## sa gradske trznice

U toku prošlog tjedna na šibenskoj trznici nije bila zabilježena jača ponuda poljoprivrednih proizvoda, u odnosu na ranije. Cijene su uglavnom ostale nepromijenjene, a samo nekim artiklima bile su nešto snižene. Krumpir se prodavao po 30 dinara, kupus 20, rajčice 46 do 65, krastavci 60, tikvice 80, kapula 34, paprika 110, salata 60, blitva 40, mahune 80—100, suhe šljive 360, limuni 350, kruške 50, breskve 150 i ja, a 17 dinara. Socijalistički sektor doveo je prve dinje, koje su prodavane po 90 dinara kilogram.

## BRODOVI U LUCI

Iz luke su isplovili holandski brod »Maas« sa 2.000 tona barita i brod »Zadar« sa 75 tona olova. Obova je odvezena u obliku bukvoznog drveta za luke Sjeverne Evrope. U luku je doplovio iz Zdanova brod »Dubrovnik« sa teretom od 6.600 tona ugljena za kokisanje. Iz SSSR-a je također doplovio brod »Dubrava« za 6700 tona ugljena. Engleski brod »Corinthian« isplovio je iz luke sa teretom od 600 tona bukovine za Englesku i brod »3. maj« sa 3600 tona aluminijske žice za Kinu.



# Godina dana uspješnog rada Kazališta lutaka

U prvoj godini djelovanja Kazališta lutaka u Šibeniku zabilježeni su vidni rezultati. Ovaj mladi kolektiv sastavljen pretežno od učenika Učiteljske škole, izveo je na scenu sedam premijera i to »Crvenkapicu«, »Snjegulicu«, »Djevojčicu sa žigicama«, »Skočicu lopticu«, »U carstvu patuljaka«, »Carobnjaka iz Oza« i »Psića i mačku«. 131 predstavu gledalo je 13.200 lica. »Crvenkapica« spada u najposjećenije komade, tako da je na 33 predstave bilo zabilježeno ukupno 3.300 posjetilaca.

## Pomoć dječjem zabavištu

Zauzimanjem upravnog odbora tvornice elektroda i ferolegura u Šibeniku, posebno direktora tvornice Jose Bujasa, Dječje zabavište u Crnici potpuno se obnovilo. Prije dvije godine tvornica je poklonila tom zabavištu veoma ukusan i za rad s predškolskom djecom prikladan namještaj. Zatim drugom prilikom zabavištu su dođeljena daska za pozornicu, a u radionici tvornice izrađen je drveni građevni materijal za slobodno dječje zanimanje zatim fiskulturne skale, cilj za gađanje i greda za ravnotežu. Sve je izrađeno veoma solidno od bukovog drveta.

## „INCIDENT NA OBALI“

Članak, koji je objavljen u »Šibenskom listu« od 10. VII. 1957. odnosi se na nas niže potpisane šofere autotaksija u Šibeniku. Taj članak je tendenciozan i ima očitu namjeru da kompromitira rad taksij šofera u našem gradu.

Ovom ispravkom želimo samo kazati, da ne odgovara istini, da bi mi, odnosno prigode, bili izazvali neki incident i da bi nekoga »brutalno napadali«. Mi smo te prilike samo negodovali, izazvani postupkom »Putnika« u Šibeniku, jer takav postupak ugrožava naš rad, a u krajnjoj liniji ide na štetu pravnog funkcioniranja prihvaća turista. Ovo naše negodovanje, međutim, nije imalo obilježje nekog ispada ili incidenta, jer nije bilo izraženo nekim napadom ili uvredama.

Odnosne prigode mi smo po običaju dočekali na obali, pred parobrodom, turiste, koji su željeli posjetiti slapove Krke. »Putnikova« stari autobus pokupio je sve to izletnike i nas isključio. Takav postupak je logično morao izazvati naš revolt, jer smo konačno mi obrtnici, koji samo od tog prijevoza putnika živimo.

Moramo naglasiti, da je naša želja, da sa »Putnikom« uvijek na uže surađujemo, pa smo u tom smislu istome uputili, u svakom pogledu prihvatljivu i povoljnu ponudu. Uvjereni smo, da bi ova suradnja bila i od najveće koristi za unapređenje turizma u Šibeniku. U protivnom slučaju, to će ići na uštrb turizma i pravnog odvijanja prijevoza putnika u našem gradu.

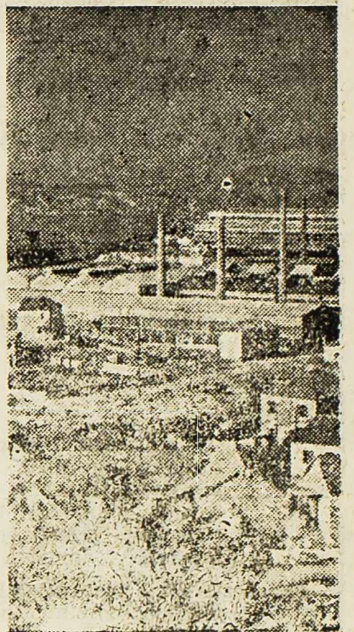
Uroš Baranović  
Nikola Matković  
Ivo Sunara  
Vice Stojić

lutaka ponijeti sa sobom pokretno kino i biblioteku.

Za novu kazališnu sezonu donjet je okvirni plan repertoara. Na programu su ove dječje bajke: »Pinokio«, »Trnoružica«, »Čiča Tomina koliba«, »Advokat Pante-lin«, »Baš Čelik« i »Čarobna ptičica«. Kazališni ansambl će se pripremati za nastup na festivalu kazališta lutaka, koji će se u idućoj sezoni održati u Zagrebu u Novom Sadu.

Da bi se proširio postojeći ansambl uprava kazališta će početkom mjeseca rujna otvoriti dvomjesečni tečaj za glumce lutkare. Nakon završenog tečaja izvršit će se izbor nekoliko izrazitijih talentata za rad u ovom kazalištu.

Uvjerena smo, da će i druga naša poduzeća poći primjerom tvornice elektroda i ferolegura u izradi didaktičkih igračaka za potrebe dječjih zabavišta. Savremeni odgoj predškolske djece diktira mnoga nova odgojna sredstva, a interes za naša dječja zabavišta je iz godine u godinu sve veći, pa su stoga i potrebe naših zabavišta sve veće.



## MALI OGLASNIK

TRAŽIM PRAZNU ILI NAMJEŠTE-NU SOBU, bliže centru grada. Javiti na adresu: Stjepan Gačina, »Stampa« Šibenik.

IZGUBLJENA SU DVA MALA KLJUČA. Tko ih preda na adresu Ljubinka Huljev — Šibenik, Težak-ka 33, dobit će nagradu.

TRAŽIM ZAJAM OD 200—300.000 DINARA

Nudim sve moguće garancije pa i uknjižbu na kuću (vilu) od velike vrijednosti. Nije isključena mogućnost da onaj, koji bi mi dao zajam dođe i do kupnje prvog sprata kuće plaćajući u obrocima. Obratiti se pismeno ili lično na Istarska ulica br. 4 Šibenik.

PRODAJE SE KUĆA NA OBALI

(Sarajevska 7) u blizini buduće tržnice. Zgrada ima dva velika stana, svaki s posebnim ulazom i velikom terasom. Jedan stan je na polukatu, a drugi na prvom katu s ovčim potkrovljem. Stanovi imaju kupaonicu i ostale nusprostorije. U prizemlju su velike poslovne prostorije: peć podesna za pekarnicu i magazin. — Dolazi u obzir zamjena s odgovarajućom zgradom u Zagrebu. Za informacije upitati u Ulici JNA broj 47/I, Šibenik.

Sekretarijat za narodno zdravlje i socijalnu politiku  
NARODNOG ODBORA OPĆINE ŠIBENIK

## raspisuje KONKURS

Za prijem lica u bolničarsku školu, sa slijedećim uvjetima:

1. Završena osmogodišnja škola
2. Da lica nisu mlađa od 16 godina
3. Da su zdrava.

Zainteresirana lica neka se prijave ovom sekretarijatu s molbom i slijedećim dokumentima:

1. Svjedodžba o završenom osmogodišnjem školovanju
2. Izvod iz matične knjige rođenih
3. Liječničko uvjerenje,

### VJENČANI

Omašić Spiro, radnik — Kundid Danica, radnica; Bitunjac Ivan, službenik — Prtenjača Nada, trg.pomoćnik; Jakšić Aleksandar, vodnik I kl. JRM. — Jurković Ivanka, službenik; Aras Ivo, zidar — Jakšić Mirana, službenik; Zubović Gojko, elektrotehničar — Erak Senka, domaćica; Jakelić Frane, učitelj — Lambaša Davorka, učiteljica i Protega Mate, radnik — Badžim Ivanka, domaćica.

### UMRLI

Garma Tonka rođ. Mrdeša u 70 god. i Cvrljak Jela rođ. Vrcić u 67 god.



# sportski život

Naš intervju sa bivšim reprezentativcem

## Luštica - novi trener „Šibenika“

Slavko Luštica, bivši igrač splitskog »Hajduka« i državne reprezentacije potpisao je ovih dana ugovor o preuzimanju treniranja NK »Šibenik«.

Ovaj istaknuti igrač i izvrstan tehničar rođen je u Kumboru 1923. godine. Za ranog djetinjstva nastanio se u Šibeniku, gdje kao gimnazijalac nastupa u juniorskoj ekipi »Osvita«, a kasnije postaje članom I. momčadi. 1939. godine pristupa »Hajduku« za kojeg je odigrao oko 700 utakmica, od toga najveći broj u srednjem redu.

U poslijeratnim godinama tri puta je igrao u A, a dva puta u B reprezentaciji. S »Hajdukom« je nastupio na svih pet kontinenata, dok je u Evropi igrao u svim zemljama osim SSSR i Španije.

Naš suradnik posjetio je Slavka Luštica, koji mu je spremno odgovorio na nekoliko pitanja.

Kada namjeravate preuzeti treniranje kluba?

— Po svoj prilici 23. o. mj., nakon sastanka upravnog odbora kluba, gdje će se po prvi put imati prilike upoznati s igračima »Šibenika«.

Kako ste riješili odnose s »Hajdukom«?

— Teška srca rastao sam se s klubom u čijoj sredini sam proboravio punih 18 godina. Smatram, da sam u »majstoru s mora« dao onoliko koliko su bile moje mogućnosti. S tim sportskim kolektivom imao sam ugovor, koji je istekao 30. lipnja o. g.

A oproštaj na zelenom polju?

— Sa »Hajdukom« i splitskom publikom koju sam uvijek neobično cijenio, oprostit ću se u toku ovog ljeta u utakmici protiv jednog talijanskog kluba, najvjerojatnije protiv člana I. lige »Bologne«, s kojim rukovodstvo »Hajduka« upravo vodi pregovore.

Što vas je navelo da dođete u Šibenik?

— Pored Splita, moj drugi grad je Šibenik u kojem sam proveo rano djetinjstvo i u kojem sam stekao osnovne elemente nogometne vještine. U svojstvu trenera, prije svega želim pomoći »Šibeniku« za koji smatram da je poslije »Hajduka« i »Splita« najbolji klub na jadranskoj obali.

Vaša prva briga?

— Prvenstveno ću voditi računa o prvotnoj ekipi koju u narednoj sezoni čeka veoma težak zadatak. K tome ne ću zapustiti brigu o stvaranju mladih nogometaša koji će u dogledno vrijeme zamijeniti sadašnje prvotince. Vjerujem, da takvih mladih talenata postoji u ovom gradu.

I na kraju našeg razgovora postavili smo mu još jedno pitanje.

Kakav plasman kluba očekujete?

— Želja mi je, a to je vjerujem i želja uprave, igrača i brojnih simpatizera, da se klub što bolje plasira na kraju sezone 1957./58., kako bi se našao u društvu najboljih kolektiva u zemlji. To mu mjesto po snazi i odgovara, završio je Slavko Luštica. (J. J.)

## Šupe ostaje u „Šibeniku“

Prema obavještenjima koje smo dobili u upravi »Šibenika«, Šime Šupe, standardni igrač »Šibenika« za koga smo u prošlom broju javili da je pristupio »Zagrebu«, isti je ovih dana povukao pristupnicu. Prema tome Šupe će i u narednoj sezoni nastupati za boje »Šibenika«. (J.)

## Šibenski planinari startuju

Sigurno da baš dovoljno niste bili upoznati o III. sletu planinara Hrvatske. Mnoge građane, osobito uz našu obalu i ne interesira planinarstvo. Pronađimo odgovor? Pa da, pomalo i razumljivo. Uzmi Šibenik — prilično udaljen od interesantnih i većih planinarskih centara i izletišta, a sve to iziskuje i priličan trošak, kojeg je do danas uvijek snosio član ovog društva. Uza sve to do danas je u šibenskom planinarskom društvu okupljeno 57 članica i članova. I dok u ovim neobično sparnim danima tisuće građana Šibenika nalaze osvježenje i uopće zabavu na kupalištima, planinari »Kamenara« svakodnevno se pripremaju, jer je ostalo malo vremena do štarta na Štirovcu, gdje će se, kako kažu planinari, održati najveća njihová godišnja manifestacija.

Ovog puta održat će se u čast Dana ustanka III. planinarski slet na Štirovcu (Južni Velebit — 1400 m). Kako saznajemo, za isti vladni među planinarima veliki interes, tako da se pored domaćih očekuje učešće i mnogih inozemnih planinarskih društava i grupa. Iz Saveza smo primili vijest, da broj prijavljenih učesnika do danas već prelazi 2.000. Zato su predviđeni pored glavnog logora na Štirovcu još dva pomoćna. Na sletu, pored raznih takmičenja održat će se i izvanredna godišnja skupština PSH. »Kamenar« je spreman. 30 članova ovog društva učestvovat će na ovogodišnjem sletu. Pomoć od strane narodne vlasti, nekih društvenih organizacija i poduzeća mnogome će olakšati sredstva za učestvovanje na sletu ovom malom, ali doista aktivnom društvu.

## IZ NOGOMETNOG KLUBA ŠIBENIK

### Panjkota polazi na logorovanje

Ovih dana oputovao je u Vараždin član juniorske ekipe, desni branič Boris Panjkota, koji će sudjelovati u priprema omladinske nogometne reprezentacije Hrvatske. Logorovanje će trajati od 15. do 31. o. mj.

### Upis novih članova

NK »Šibenik« počam od 18. o. mj. vrši upis novih članova za podmladak. Upis će se obavljati u klubskim prostorijama svakog dana od 20 do 21 sat. U obzir dolaze godišta od 1940-1943.

# zanimljivosti - pouka - zabava

## Azijska gripa prijeti

Prošli mjesec započeo je jedan novi rat širom svijeta i to rat u kojem se vodi borba za očuvanja čovječanstva tzv. azijske gripe, koja se javila na Dalekom Istoku. Vrhovni štab je Svjetska zdravstvena organizacija u Ženevi, koja sakuplja dragocjene podatke s čitavog globusa i šalje uhvaćene primjerke neprijateljskog virusa u 46 zemalja. U više nego 12 laboratorija — uključujući i one koji pripadaju američkoj službi narodnog zdravlja i firmi koje proizvode lijekove, rade svim snagama ljudi poznati pod imenom virolozi, uz pomoć najmodernijih tehničkih sredstava današnje medicine. Njihova namjera: ustanoviti točan i-

dentitet virusa, doznati njegovu slabost i snagu i pripremiti defenzivnu vakcinu.

Takav odlučni protunapad protiv epidemije gripe tek nedavno je postao moguć. Stoljećima, dok su smrtonosne epidemije tle svakidašnje, gripa je izgledala nevažna, obično je ubijala samo starce i nemoćne. Konačno je u 1918-19. godini izbila u globalnoj pandemiji, jedna od najgorih bolesti u historiji, koja je pokosila barem 15 milijuna ljudi — mnoge od njih, neobjašnjivo, u danima rane mladosti. Ali uzrok gripe još je za svih misteriozan.

Najnovija epidemija gripe, koju nisu mogle da suzbiju dosad poz-

nate vakcine, počela je u januaru u Sjevernoj Kini. Zbog toga su je i prozvali azijska gripa. U februaru bolest je prohujala kroz Sangaj, a početkom marta već je bila u Kantonu. Rano u aprilu, gripa je prodrla u Hong Kong. Bolest se očitovala kroz tri ili četiri dana u strašnoj glavobolji, bolesti u mišićima i općenitoj slabosti. Protiv komplikacija, bronhitisa, upale pluća i sl. davali su se antibiotici, koji su pokazali dobro djelovanje. Za mjesec dana Hong Kong je imao oko 50.000 slučajeva oboljenja od gripe, a od tog 44 smrtna. U međuvremenu, morem i zrakom, bolest se sve više širila, nošena u grlima putnika.

Na Formozu je od prošlog aprila oboljelo oko 2 milijuna lica, od čega je bilo 66 smrtnih slučajeva. Na Filipinima je gripa zahvatila oko milijun i 600.000 lica. Tako je bilo više od 1200 smrtnih slučajeva onih s komplikacijama. U Singapuru i Malaji oboljelo je oko 500.000 osoba, a 10 ih je umrlo. Naklon oboljenju pokazivao je 10-20% ljudi u Indoneziji. U toj zemlji poznata su 43 smrtna slučaja.

U Japanu je bilo 1,700.000 oboljelih i 5 mrtvih. Zbog 155.000 oboljele djece, zatvoreno je 29 škola. Preko 128.000 lica uhvatilo je bolest u Indiji, a broj smrtnih slučajeva popeo se na 200. Medicinski autoriteti sumnjaju da je bolest prenijeta brodom »Rajula« u Madras 16. maja i raširila se, u sprkos petodnevnoj karanteni. Indijska vlada je zatvorila plivačke bazene, svih 25 kina u Delhiju kao i pretrpane restorane. U Pakistanu je nešto manje oboljelih nego u Indiji.

Međutim, zarazni virus, uzročnik tzv. azijske gripe prodro je i na obale Zapada. Prije dvije sedmice američki vojni transport »General Daniel I. Sultan« došao je u Manila sa dva slučaja gripe. Oboljelim je bilo dozvoljeno da idu kući, poslije uzimanja nalaza i obavještenja njihovih lokalnih zdravstvenih vlasti. Prošle sedmice brod »President Cleveland« došao je u San Francisco sa tri slučaja, koja su se pojavila za vrijeme dvadesetodnevnog putovanja u Hong Kongu, Yokohame i Honolulu do Manile.

U Evropi je prvi slučaj zabilježen u Rotterdamu. U Milanu je čitav gradski nogometni klub oboljio od gripe. Samo jedan slučaj se pojavio u Rimu, ali uza sve to 1.800.000 stanovnika je obuhvatilo panika. Mnogi Rimljani su odbili izaći na ulicu.

Važno je jedno, nova vakcina vrši svoju dužnost, iako se azijska gripa ne može uspješno spriječiti. Standardno liječenje sastoji se od uzimanja aspirina s kodeinom da bi se olakšao nemir bolesnika, te je još trljanje alkoholom i stavljanje kese s ledom za snižavanje temperature. Antibiotici i drugi moderni čudni lijekovi su beskorisni protiv ove influence (kao i protiv drugih virusnih oboljenja), ali su od velike važnosti kada invazija bakterija prijeti da izazove ozbiljne komplikacije na plućima.

## Opasnost od muha

Rojevi muha, naročito u ovim vrućim danima, dižu se na sve strane. Ni usta dojenčeta, ni oči staraca nisu od njih pošteđeni. One nesmetano šeu po bolesničkim pijučavnicama, kao i po čistim tanjurima. U sirenju bolesti, kao što su tifus, dizenterija i druge, muhe imaju znatnog udjela. Njihova prisutnost je k tome i neukusna, gadljiva.

Nakon što su savezničke vojske prestale DDT smatrati vojnom tajnom, njegova upotreba ubrzo se proširila po čitavom svijetu. Mnoge teške bolesti, naročito malarija, pjegavi tifus, žuta groznica, kuga i druge izgubile su svoju učtricu i prestale biti strah i treset narodima. Već prva prskanja s insekticidima (DDT i ostali) oduševili su ne samo zdravstvene radnike, već i ostale ljude, osobito seljake, koji često stradaju od insekata. Nakon jednog takvog prskanja mjesecima bi nestale uši, buhe, komarci, i muhe. No veselje je bilo kratkotrajno. Već nakon prvih godina upotrebe u Italiji počelo se šaputati da zdravstveni radnici koji rukuju tim preparatima potkradaju, da umjesto pravog preparata stavljaju vodu i t.d. i da radi toga djelovanje nije više dobro. Muhe naprosto ne ugaibaju, kao da ih se polijeva medovinom!

Onda je ustanovljeno da muhe postaju otporne protiv tih otrova, da ih u svom organizmu pretvaraju u neotrovni produkt. Stvaraju se tzv. rezistentni sojevi, koji ubrzo stiču otpornost i protiv drugih otrova. Tako je bilo i kod nas. Ljudi su se poselima oduševljavali, s tim da ih se oslobodi tako

neugodnih napasnika. No sad im je teško vjerovati da su otrovi postali neotrovni. Čak se stvorilo uvjerenje da se na druge načine i ne treba boriti protiv muha nego tako da se kuće poprskaju DDT-ijem.

Treba znati da samo jedna mušica snese 15 do 20 jajašca iz kojih se za 14-20 dana razviju mlade muhe. Ako sada njih 20 snese opet toliko jajašca, to će ih u trećoj ili četvrtoj generaciji biti na stotine. Budući da na svakom koraku imaju zgodne prilike za odlaganje jajašca (životinjski i ljudski izmet, smetišta, zahodске jame, dubrišta i t.d.), to ih se u toku ljeta pojave čitavi rojevi. Prskati ih sada s insekticidima nema gotovo nikakova smisla, jer se u dubrištima mogu hiljade mladih, pa ako se nešto uništi, to njihov rod ne će ni osjetiti.

Uništavati pojedine muhe, koje su prezimile već u rano proljeće ma daleko veće značenje. Osim toga, opća asanacija okoline, t. j. čišćenje staja, izgradnja ispravnih zahoda, ne smije se zanemariti. Kad su već rojevi muha tu, onda nam ostaje da se pasivno borimo protiv njih, da sklanjamo hranu i piće, da zaštićujemo suđe, a može se nešto postići i raznim ljepivim muholovkama, trovanjem sa formalinom i t. d.

Priželjkivati intervenciju zdravstvene službe i prigovarati joj na neuspjehu posve je neumjesno. To je opći problem koji se s uspjehom rješava samo uz punu suradnju i razumijevanje čitavog naroda i uz dosta truda. (K.)

## MALI SAVJETI

### KAKO SE PRIPREMAJU SREDSTVA ZA DEZINFEKCIJU

U kući treba često izvršiti dezinfekciju. Najpoznatija sredstva za kućnu dezinfekciju su: razblažena krezolna sapunica, krečno mlijeko, hlorno krečno mlijeko i vodeni rastvor formaldehida. Razblažena krezolna sapunica upotrebljava se na primjer, ako se bolesnička postelja ili zid uprlja bolesničkim lučevinama. Isto tako razblaženom krezolnom sapunicom vrši se dezinfekcija bolesničkih sudova, rublja, odijela. Dezinfekcija ispljuvka vrši se također razblaženom krezolnom sapunicom, kao i ruke osoba koje njeguju bolesnika. Krezolna sapunica u rastvoru dobija se u apotekama. Za razblaženje krezolne sapunice treba uzeti jedan litar vode, zatim dodati 3-4 velike kašike rastvora krezolne sapunice. Razblaženu krezolnu sapunicu treba prije upotrebe promućkati.

Krečno mlijeko upotrebljava se za dezinfekciju lučevina bolesnika. Dno se dobija od negašenog istucanog kreča i vode. Kreč se tada raspada u krečni prah koji se malo njeni i razvija toplotu. Krečno mlijeko se može dobiti na taj način, ako se na jedan litar krečnog braha postepeno doda uz neprekidno mješanje tri litre vode. U slučaju da pri ruci nema svežeg negašenog kreča, on se može dobiti i na ovaj način: uzme se jedan litar ogašenog kreča pa se pomiješa sa tri litre vode. Tako dobijeno krečno mlijeko treba mućkati i promješati prije upotrebe.

Rastvor formaldehida upotrebljava se kao dezinfekciono sredstvo za odijela, koja ne mogu doći na peru. U takvom slučaju odijelo se dobro ovlaži i očetka vodenim rastvorom formaldehida. Da bi se dobio vodeni rastvor formaldehida treba kupiti gotov rastvor formal-

dehida, a od ovog rastvora dobija se vodeni rastvor na taj način što se na svaku litru vode doda po 50 grama ovog rastvora.

Za dezinfekciju nužnika, dubrišta, pa i vode u kojoj se kupao bolesnik od trbušnog tifusa, upotrebljava se hlorno krečno mlijeko. Sprema se od hladnog kreča, koji se čuva u zatvorenim sudovima, zaštićenim od svjetlosti. Hlorno krečno mlijeko dobija se ako se na svaki litar hlornog kreča doda po pet litara vode.

### ČIŠĆENJE SREBRA I KRISTALA

Srebrne predmete, poslije čišćenja, treba ispirati u toploj vodi i suho obrisati. Tada će predmeti mnogo duže ostati sjajni. Oni ne će potamnjati, ako se u ormar, gdje stoje, stavi komad kanfora.

Bronzani predmeti čiste se jelskom kožom zamočenom u spiritus. Ukrase na njima treba brisati također jelskom kožom. Za čišćenje ne smije se upotrebiti oštra sredstva, da se ne bi skinula pozlata, kojom su predmeti i bronze obično premazani. Jako brušene čaše mogu se poslije pranja istrljati finim strugotinama, koje upijaju vodu i daju staklu sjaj. S.S.

## ŠUMARIJA-ŠIBENIK

traži

## KNJIGOVODU

Nastup službe odmah

## NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK

raspisuje

## NATJEČAJ

ZA STIPENDIRANJE STUDENATA I SREDNJOŠKOLACA

### ZA FAKULTETE:

#### Filozofski

srpskohrvatski 1 student  
filozofija 1 student  
povijest 1 student  
povijest umjetnosti 1 student  
pedagogija psihologija 1 student  
francuski 2 studenta

#### Prirodoslovno - matematski:

matematika 1 student  
fizika 1 student

#### Ekonomski:

10 studenata

#### Poljoprivredno-šumarski:

4 studenta  
1 (šumarstvo)

#### Medicinski:

2 studenta

#### Veterinarski:

1 student

#### Tehnički:

strojarstvo 1 student  
elektrostrojarstvo 1 student  
metalurgija 3 studenta

#### Akademija likovnih umjetnosti:

1 student

#### Akademija primjenjene umjetnosti:

1 student

### ZA VIŠE ŠKOLE:

#### Za višu pedagošku školu:

matematika 1 student  
fizika 1 student  
biologija - hemija 1 student  
francuski 1 student  
engleski 1 student  
povijest - geografija 1 student

#### Za Višu stručnu pedagošku školu:

1 tehničar sa praksom u proizvodnji aluminijuma  
1 tehničar sa praksom u proizvodnji elektroda  
1 tehničar sa praksom u proizvodnji ferolegura

#### Za Višu medicinsku školu:

2 sanitarna tehničara

#### Za Višu školu socijalnih radnika:

2 studenta

#### Za Višu pomorsku školu:

navigacioni otdjek 1 student  
ekonomski otdjek 1 student

### ZA SREDNJE ŠKOLE:

za Učiteljsku školu: 6 učenika  
za Ekonomski tehnikum: 4 učenika  
za Srednju tehničku školu  
hemijsko-tehnički otdjek 3 učenika  
metalurški otdjek 3 učenika  
brodostrojarski otdjek 1 učenik  
obrada drva (namještaj) otdjek 1 učenik

#### Za Pomorski tehnikum:

navigacioni otdjek 1 učenik

#### Za Srednju poljoprivrednu školu: 4 učenika

#### Za školu primjenjenih umjetnosti: 1 učenik

#### Za Primaljsku školu (niža): 5 učenika

Molbe uputiti Narodnom odboru općine - Komisija za stipendije. U molbama navesti i uspjeh u školi, na poslu, kao i imovno stanje. Raniji molbici mogu povući molbe i podnijeti nove. Rok natječaja traje do 17. VIII. 1957. godine.